

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ, ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ ТА ТОПОГРАФІЧНОЇ
АНАТОМІЇ**

**Волошин М.А., Григор'єва О.А.,
Світлицький А.О., Апт О.А., Тітієвська Т.В., Матвейшина Т.М.**

**АНАТОМІЯ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ.
СЕЧОВА, СТАТЕВА ТА ЕНДОКРИННА
СИСТЕМА**

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

для підготовки до підсумкового контролю з дисципліни студентів І курсу
медичних факультетів спеціальності
224 «Технології медичної діагностики та лікування»

1964
Запоріжжя

ANATOMIA -
VIRGO SANCTA EST

Запоріжжя
2023

*Затверджено на засіданні Центральної методичної Ради ЗДМУ
(протокол № 3 від 23.02.2023 р.)
та рекомендовано для використання в освітньому процесі*

Автори:

Волошин М. А., Григор'єва О. А., Світлицький А. О., Апт О. А., Тітієвська Т. В.,
Матвейшина Т. М.

Рецензенти:

В. М. Євтушенко – завідувач кафедри гістології, цитології та ембріології ЗДМУ
доктор медичних наук, професор;

О. Г. Алієва – доцент кафедри медичної біології, паразитології та генетики ЗДМУ
кандидат медичних наук, доцент.

А64

Анатомія внутрішніх органів. Сечова, статева та ендокринна система :
навчально–методичний посібник для підготовки до підсумкового контролю з дисципліни студентів І курсу медичних факультетів спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування» / М. А. Волошин, О. А. Григор'єва, А. О. Світлицький, О. А. Апт, Т. В. Тітієвська, Т. М. Матвейшина. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 80 с.

Навчально–методичний посібник для підготовки до підсумкового контролю з дисципліни студентів І курсу медичних факультетів спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування» з дисципліни «Анатомія людини». Зміст тестових завдань повністю відповідає діючій навчальній програмі з дисципліни «Анатомія людини» для підготовки фахівців рівня бакалавр зі спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування». Тестові завдання, що представлені у збірнику систематизовано на розділи: «Анатомія органів сечовидільної системи», «Анатомія чоловічих статевих органів і промежини», «Анатомія жіночих статевих органів», «Анатомія ендокринного апарату», до кожного з розділів додані «Пояснення до тестів».

УДК 611(079.1)

© Колектив авторів, 2023

© Запорізький державний медичний університет, 2023

Зміст

Вступ	4
Основні скорочення	6
Розділ I. Анатомія органів сечовидільної системи	7
Ключ до тестових завдань розділу I	13
Пояснення до тестових завдань розділу I	14
Розділ II. Анатомія чоловічих статевих органів і промежини	30
Ключ до тестових завдань розділу II	35
Пояснення до тестових завдань розділу II	36
Розділ III. Анатомія жіночих статевих органів	49
Ключ до тестових завдань розділу III	53
Пояснення до тестових завдань розділу III	53
Розділ IV. Анатомія ендокринного апарату	66
Ключ до тестових завдань розділу IV	69
Пояснення до тестових завдань розділу IV	69
Рекомендована література	78

ВСТУП

Збірник містить тестові завдання, що дозволяють проводити поточний, модульний та підсумковий контроль успішності студентів медичних ЗВО з дисципліни «Анатомія людини», що навчаються за спеціальністю 224 «Технології медичної діагностики та лікування».

Тестові завдання прості, закритого типу – студенту пропонується обрати одну правильну відповідь із запропонованих п'яти варіантів.

Тестові завдання, що представлені у збірнику систематизовано на розділи: на розділи: «Анатомія органів сечовидільної системи», «Анатомія чоловічих статевих органів і промежини», «Анатомія жіночих статевих органів», «Анатомія ендокринного апарату», до кожного розділу, в кінці, додані ключі з вірними відповідями та «Пояснення до тестів».

Рекомендована кількість тестових завдань для поточного контролю складає 10 – 20 тестів, для диференційного заліку (семестрового контролю) 50 – 80, для підсумкового іспиту – 80. Час на відповідь розраховується виходячи з того, що на виконання одного завдання студент витрачає одну хвилину. Тести адаптовані для формування опитувальних форм на базі MS FORMS. Запропоновані у збірнику завдання є частиною комплексної підготовки студентів до складання Ліцензійного іспиту КРОК-М.

Пройти пробне тестування (на платформі EdX)
студенти можуть пройти за посиланням:
https://courses20.zsmu.edu.ua/course_category/kafedra-anatomiyi-lyudini-operativnoyi-hirurgiyi-i-topografichnoyi-anatomiyi

Зміст тестових завдань повністю відповідає діючій навчальній програмі з дисципліни «Анатомія людини» для підготовки фахівців рівня бакалавр зі спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування», яку можна переглянути за QR-кодом, або перейдіть за наведеним посиланням:

https://zsmu.sharepoint.com/sites/hanat_osta/SitePages/NMZ.aspx

Для ознайомлення з силабусом з дисципліни «Анатомія людини» для спеціальності ТМДЛ скористайтесь наведеним QR-кодом, або перейдіть за посиланням :

https://zsmu.sharepoint.com/sites/msteams_f57dc2

Треба зауважити, що всі матеріали представлені в збірнику не мають комерційного характеру та використовуються тільки з навчальною метою. Всі наведені у збірнику малюнки та схеми, крім авторських, були взяті з ресурсів інтернету, де вони були у вільному доступі та їх використання не було обмежене авторськими правами.

Малюнки на титульній сторінці взято з ресурсів:

<https://svyat.kyivcity.gov.ua/news/44098.html>,

<https://www.news-medical.net/>, <https://stock.adobe.com/>

Основні скорочення

a. – aa. (arteria – arteriae) – артерія – артерії

v. – vv. (vena – venae) – вена – вени

n. – nn. (nervus – nervi) – нерв – нерви

lig. – ligg. (ligamentum – ligamenta) – зв'язка – зв'язки

m. – mm. (musculus – musculi) – м'яз – м'язи

proc. – procc. (processus – processus) – відросток – відростки

r. – rr. (ramus – rami) – гілка – гілки

n. l. – nn. l. (nodus lymphoideus – nodi lymphoidei) – лімфовузел – лімфовузли

art. – artt. (articulatio) – суглоб – суглоби

ncl. – ncll. (nucleus – nuclei) – ядро – ядра

gl. (glandula) – залоза

ggl. (ganglion) – вузел

pl. (plexus) – сплетення

ant. (anterior) – передній

post. (posterior) – задній

int. (internus) – внутрішній

ext. (externus) – зовнішній

med. (medialis) – присередній

lat. (lateralis) – бічний

sup. (superior) – верхній

inf. (inferior) – нижній

prof. (profundus) – глибокий

supf. (superficialis) – поверхневий

dx. (dexter) – правий

sin. (sinister) – лівий

АНС – автономна нервова система

ЦНС – центральна нервова система

ПНС – периферична нервова система

ШКТ – шлунково–кишковий тракт

РОЗДІЛ І. АНАТОМІЯ ОРГАНІВ СЕЧОВИДІЛЬНОЇ СИСТЕМИ

1. Як нирка вкрита очеревиною?

- A. Вкрита тільки задня поверхня
- B. Вкрита тільки латеральна поверхня
- C. Вкрита з усіх боків
- D. Не вкрита
- E. Вкрита з трьох боків

2. Оберіть вірний порядок розташування частин нефрону.

- A. Ниркове тільце – проксимальний звивистий каналець – петля нефрона – дистальний звивистий каналець
- B. Петля нефрона – ниркове тільце – проксимальний звивистий каналець – дистальний звивистий каналець
- C. Проксимальний звивистий каналець – дистальний звивистий каналець – петля нефрона – ниркове тільце
- D. Ниркове тільце – петля нефрона – проксимальний звивистий каналець – дистальний звивистий каналець
- E. Дистальний звивистий каналець – проксимальний звивистий каналець – ниркове тільце – петля нефрона

3. У якій структурі знаходиться вторинна сеча?

- A. Петля нефрона
- B. Клубочок нирки
- C. Капсула нефрона
- D. Збиральна трубочка
- E. Проксимальний звивистий каналець

4. Якими структурами нефрона утворена мозкова речовина нирки?

- A. Проксимальними й дистальними звивистими каналцями
- B. Петлями нефрона, збиральними трубочками
- C. Нирковими клубочками, збиральними трубочками
- D. Нирковими клубочками
- E. Форнікальним апаратом

5. Яка структура не належить до фіксуєчого апарату нирки?

- A. Жирове тіло
- B. Ниркова ніжка
- C. Ниркове ложе
- D. Фіброзна капсула
- E. Жодна з структур

6. Якими структурами нефрона утворена кіркова речовина нирки?

- A. Збиральними трубочками
- B. Звивистими й прямими каналцями
- C. Клубочками, звивистими каналцями
- D. Петлями нефрона
- E. Форнікальним апаратом

7. З яким органом не стикається права нирка?

- A. 12-пала кишка
- B. Ободова кишка
- C. Печінка
- D. Підшлункова залоза
- E. Селезінка

8. З яким органом не стикається ліва нирка?

- A. Висхідна ободова кишка
- B. Підшлункова залоза
- C. Селезінка
- D. Шлунок
- E. Печінка

9. Який м'яз не бере участі в утворенні ниркового ложа?

- A. Великий поперековий
- B. Квадратний м'яз попереку
- C. Клубовий
- D. Поперечний м'яз живота
- E. Діафрагма

10. Яка структура не є частиною ниркової ніжки?

- A. Ниркова артерія
- B. Ниркова вена
- C. Сечівник
- D. Ниркова миска та сечовід
- E. Жодна з структур

11. Яка оболонка відсутня в нирці?

- A. Жирова
- B. Серозна
- C. Фасція
- D. Фіброзна
- E. Жодна з перерахованих

12. Де розташований форнікальний апарат нирки?

- A. В ділянці жирового тіла нирки

B. В ділянці малих ниркових мисок, навколо верхівок пірамід

C. В ділянці ниркового клубочка

D. У місці переходу балії в сечовід

E. В основі пірамід

13. Де розташований початок правого сечоводу?

A. Безпосередньо позаду жовчного міхура

B. За низхідною частиною 12-палої кишки

C. Попереду від голівки підшлункової залози

D. На рівні сліпої кишки

E. Позаду печінки

14. Де розташований початок лівого сечоводу?

A. За 12-пало-порожнистим вигином

B. Позаду сигмоподібної кишки

C. На рівні малої кривини шлунка

D. Попереду селезінки

E. Позаду печінки

15. У якому місці сечовід впадає в сечовий міхур?

A. В ділянці верхівки сечового міхура

B. В ділянці дна сечового міхура

C. В ділянці шийки сечового міхура

D. На латеральній поверхні сечового міхура

E. На передній поверхні сечового міхура

16. Як порожній сечовий міхур вкритий очеревиною?

- A. З усіх боків
- B. Зверху
- C. Не вкритий
- D. Попереду
- E. Позаду

17. Охарактеризуйте складки слизової оболонки сечового міхура:

- A. Одиначні циркулярні складки в гирлах сечоводів
- B. Поздовжні складки в ділянці дна міхура
- C. Численні складки по всій внутрішній поверхні
- D. Численні складки по всій внутрішній поверхні за винятком шийки
- E. Численні складки по всій внутрішній поверхні за винятком дна

18. Яка оболонка сечового міхура має найбільшу товщину?

- A. Адвентиція
- B. М'язова
- C. Серозна
- D. Слизова
- E. Підслизова

19. Назвіть характерні морфологічні особливості чоловічого сечівника.

- A. Довжина 5–6 см
- B. Довжина 3 – 4 см
- C. Має більший діаметр ніж жіночий
- D. Має дві частини
- E. Має S-подібну форму

20. На якому рівні знаходиться верхній кінець лівої нирки

- A. На рівні верхнього краю 11 –го ребра
- B. На рівні нижнього краю 11 –го ребра
- C. На рівні верхнього краю 10 –го ребра
- D. На рівні нижнього краю 10 –го ребра
- E. На рівні верхнього краю 12 –го ребра

21. На якому рівні знаходиться верхній кінець правої нирки

- A. На рівні верхнього краю 11 –го ребра
- B. На рівні нижнього краю 11 –го ребра
- C. На рівні верхнього краю 10 –го ребра
- D. На рівні нижнього краю 10 –го ребра
- E. На рівні одинадцятого міжребрового проміжку

22. До передньої поверхні правої нирки прилягають всі органи, крім:

- A. Підшлункової залози
- B. Печінки
- C. Правого згину ободової кишки
- D. Низхідної частини дванадцятипалої кишки
- E. –

23. До передньої поверхні лівої нирки прилягають всі органи, крім:

- A. Низхідної частини дванадцятипалої кишки

- В. Шлунка
- С. Петель порожньої кишки
- Д. Підшлункової залози
- Е. Селезінки

24. Яка топографія елементів ниркової ніжки (спереду назад):

- А. Сечовід, ниркова вена, ниркова артерія
- В. Сечовід, ниркова артерія, ниркова вена
- С. Ниркова вена, ниркова артерія, сечовід
- Д. Ниркова вена, ниркова артерія, сечовід
- Е. —

25. Де розташовані ворота нирки:

- А. На латеральному краї нирки
- В. На верхньому полюсі нирки
- С. На нижньому полюсі нирки
- Д. На медіальному краї нирки
- Е. На передній поверхні нирки

26. Яка послідовність розташування капсул нирки (зсередини назовні):

- А. Фібозна, ниркова фасція, жирова,
- В. Жирова, ниркова фасція, фібозна
- С. Жирова, фібозна, ниркова фасція
- Д. Фібозна, жирова, ниркова фасція
- Е. Ниркова фасція, фібозна, жирова

27. У нирковій пазусі розташовані всі структури, крім:

- А. Малих чашечок
- В. Пірамід

- С. Великих чашечок
- Д. Ниркової миски
- Е. Судин і нервів

28. У мозковій речовині нирки розташовані всі структури, крім:

- А. Пірамід
- В. Малих чашечок
- С. Ниркових стовпів
- Д. Сосочків пірамід
- Е. Судин

29. У корі нирки розташовані всі структури, крім:

- А. Згорнутої частини
- В. Променистої частини
- С. Ниркових тілець
- Д. Пірамід
- Е. Судин

30. Скільки сегментів є в нирці:

- А. 7–8
- В. 8
- С. 4
- Д. 2
- Е. 5

31. Скільки ниркових сосочків налічується в нирці:

- А. 20–24
- В. 8–10
- С. 18–20
- Д. 8–12
- Е. 14–16

32. Що таке сегмент нирки:

- А. Частина нирки, що відповідає піраміді з прилеглою частиною кори
- В. Ділянка згорнутої частини між двома променями променистої частини

- C. Структурно–функціональна одиниця, в якій виробляється сеча
- D. Частина нирки, що кровопостачається сегментною артерією
- E. Частина нирки, що кровопостачається частковою артерією

33.Що таке частка нирки:

- A. Частина нирки, що кровопостачається сегментною артерією
- B. Частина нирки, що відповідає піраміді з прилеглою частиною кори
- C. Ділянка згорнутої частини між двома променями променистої частини
- D. Структурно–функціональна одиниця, в якій виробляється сеча
- E. Частина нирки, що кровопостачається частковою артерією

34.Що таке нефрон:

- A. Частина нирки, що відповідає піраміді з прилеглою частиною кори
- B. Структурно–функціональна одиниця, в якій виробляється сеча
- C. Ділянка згорнутої частини між двома променями променистої частини
- D. Частина нирки, що кровопостачається сегментною артерією

- E. Частина нирки, що кровопостачається частковою артерією

35.Які м'язи формують м'язове ложе нирки:

- A. Великий поперековий м'язи, квадратний м'яз попереку
- B. Клубово–поперековий м'яз
- C. Середній і малий сідничні м'язи
- D. Малий сідничний і великий поперековий м'язи
- E. Грушоподібний і клубовий м'язи

36.В якій частині нефрону здійснюється формування первинної сечі:

- A. Покручених канальцях, петлі нефрона
- B. Прямих канальцях
- C. Зв'язуючій частині
- D. Нирковому тільці
- E. Сосочковій протоці

37.В якій частині нефрону здійснюється формування вторинної сечі:

- A. Нирковому тільці
- B. Прямих канальцях
- C. Зв'язуючій частині
- D. Сосочковій протоці
- E. У петлі нефрона

38.Які етапи розвитку нирки:

- A. Pronephros, mesonephros, metanephros
- B. Mesonephros, pronephros, metanephros
- C. Mesonephros, metanephros, pronephros

- D. Pronephros, metanephros, mesonephros
- E. Metanephros, mesonephros, pronephros

39. До вроджених вад розвитку нирки належать всі, крім:

- A. Нефроптозу
- B. Дистопії
- C. Підковоподібної нирки
- D. Подвоєної нирки
- E. Аплазії нирки

40. Повне подвоєння нирки характеризується наявністю:

- A. Однієї ниркової артерії, двох ниркових вен, двох ниркових мисок і сечоводів
- B. Двох ниркових артерій, двох ниркових вен, двох ниркових мисок і сечоводів
- C. Двох ниркових артерій, однієї ниркової вени, двох ниркових мисок і сечоводів

- D. Двох ниркових артерій, двох ниркових вен, однієї ниркової миски і сечоводу
- E. Однієї ниркової артерії, однієї ниркової вени, двох ниркових мисок і сечоводів

41. До звужень сечоводу належать всі, крім:

- A. Місце переходу миски в сечовід
- B. Місце переходу черевної частини в тазову
- C. Місце входу сечоводу в сечовий міхур
- D. Черевної частини
- E. Тазова частина

42. До частин сечового міхура належать всі, крім:

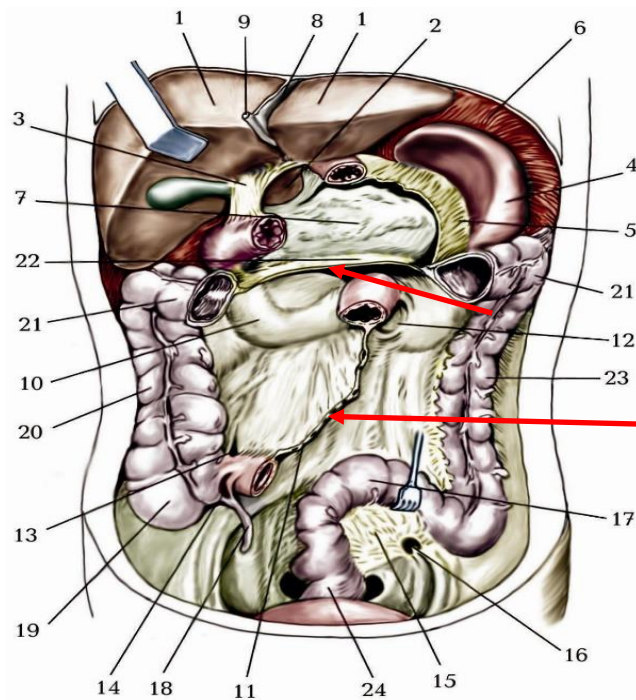
- A. Тіла
- B. Верхівки
- C. Хвоста
- D. Дна
- E. Шийки

**КЛЮЧ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ РОЗДІЛУ І:
АНАТОМІЯ ОРГАНІВ СЕЧОВИДІЛЬНОЇ СИСТЕМИ**

1.	D	12.	B	23.	A	34.	B
2.	A	13.	B	24.	C	35.	A
3.	D	14.	A	25.	D	36.	D
4.	B	15.	B	26.	D	37.	E
5.	D	16.	B	27.	B	38.	A
6.	C	17.	E	28.	B	39.	A
7.	D	18.	B	29.	D	40.	B
8.	A	19.	E	30.	E	41.	D
9.	C	20.	A	31.	E	42.	C
10.	C	21.	E	32.	D		
11.	B	22.	A	33.	B		

ПОЯСНЕННЯ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ РОЗДІЛУ 1: АНАТОМІЯ ОРГАНІВ СЕЧОВИДІЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Завдання 1. Вірна відповідь D. Не вкрита

На задній стінці черевної порожнини очеревина покриває органи, розташовані заочеревинно – ретроперитонеально. Це підшлункова залоза, дванадцятипала кишка, нирки, надниркові залози, аорта, нижня порожниста вена, інші судини, нерви, лімфатичні вузли і грудна протока.

(<https://anatom.ua/basis/text/all/2-14/>)

Завдання 2. Вірна відповідь А. Ниркове тільце – проксимальний звивистий каналець – петля нефрона – дистальний звивистий каналець.

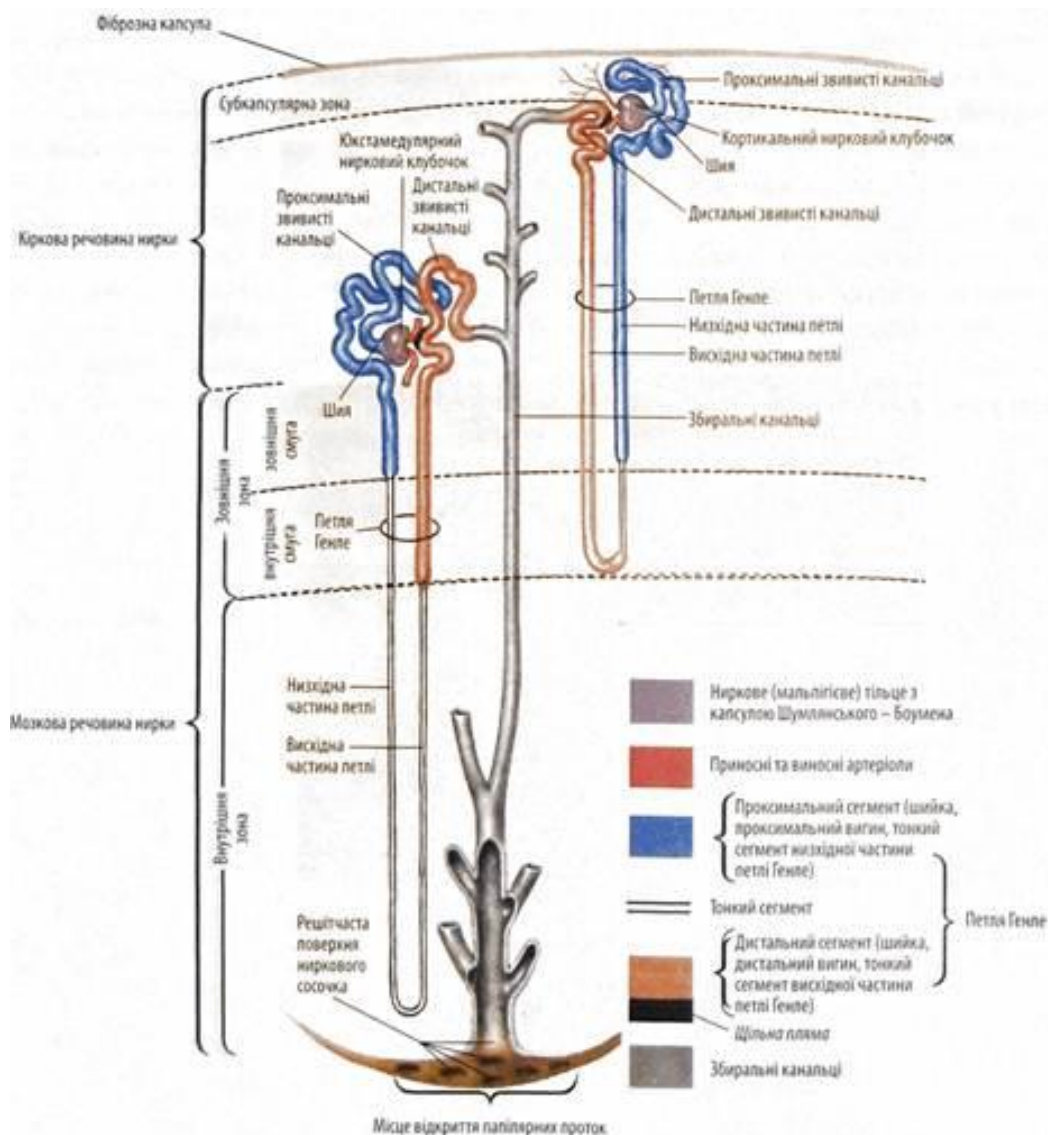
(малюнок з сайту <https://en.wikipedia.org/>)

Завдання 3. Вірна відповідь D. Збиральна трубочка.

(малюнок з сайту <https://en.wikipedia.org/>)

Завдання 4. Вірна відповідь В. Петлями нефрона, збиральними трубочками (<https://uk.socmedarch.org/kidneys-anatomy-373243-9788>)

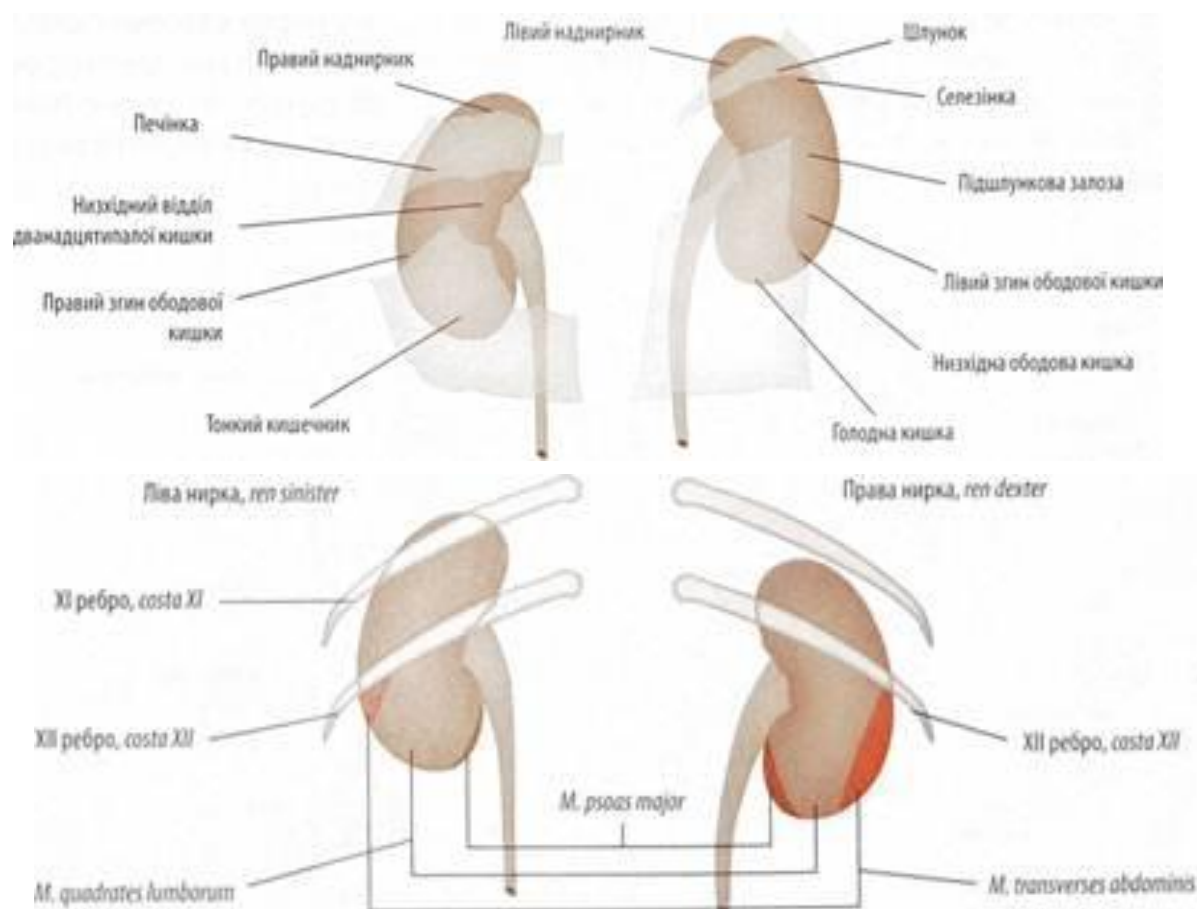

Завдання 5. Вірна відповідь D. Фібозна капсула

Нирка фіксована за допомогою ниркового ложа, судинної ниркової ніжки та її оболонок. Внутрішньочеревний тиск є одним із факторів, що забезпечують нормальне положення нирок. Ниркова фасція та великі кровоносні судини. (<https://studfile.net/preview/>)

Завдання 6. Вірна відповідь С. Клубочками, звивистими канальцями Див. пояснення до завдання 4.

Завдання 7. Вірна відповідь D. Підшлункова залоза

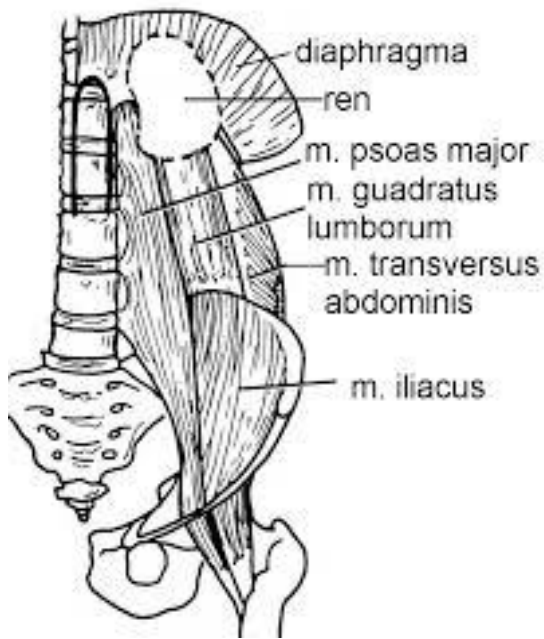

На малюнку синтопія передньої та задньої поверхні нирки. (<https://pidru4niki.com/>)

Завдання 8. Вірна відповідь А. Висхідна ободова кишка

Див. малюнок до завдання 7.

Завдання 9. Вірна відповідь С. Клубовий

До м'язового ложа нирки відносять наступні м'язи:

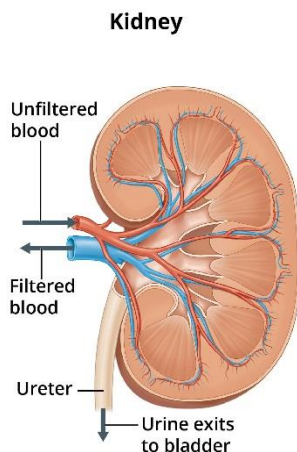
Поперекова частина діафрагми

Великий поперековий м'яз

Квадратний м'яз попереку

Поперечний м'яз живота

(малюнок з сайту <https://studfile.net>)

Завдання 10. Вірна відповідь С. Сечівник

Ниркова «ніжка» – комплекс утворень, що проходять крізь ворота нирки

(спереду назад):

1. Ниркова вена

2. Ниркова артерія

3. Ниркова миска, що переходить в сечоводу,

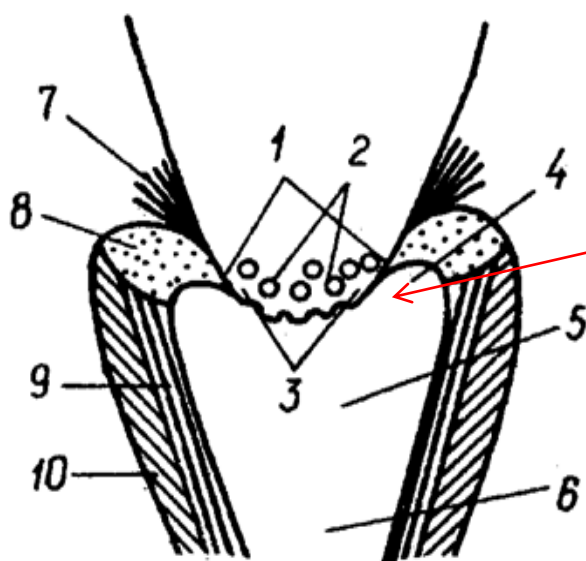
А також лімфатичні судини та нервові волокна

(малюнок з сайту <https://www.niddk.nih.gov/>)

Завдання 11. В. Серозна

Нирка лежить за очеревиною. (див. пояснення до заняття 1)

Завдання 12. Вірна відповідь В. В ділянці малих ниркових мисок, навколо верхівок пірамід

1. – нирковий сосочок;
 2. – сосочкові отвори;
 3. – дірчасте поле;
 4. – склепіння ниркової чашечки;
 5. – лійка ниркової чашечки;
 6. – шийка ниркової чашечки;
 7. – м'яз, що піднімає склепіння;
 8. – сфінктер склепіння;
 9. – спіральний м'яз чашечки;
 10. – поздовжній м'яз чашечки.
- (малюнок <https://studfile.net>)

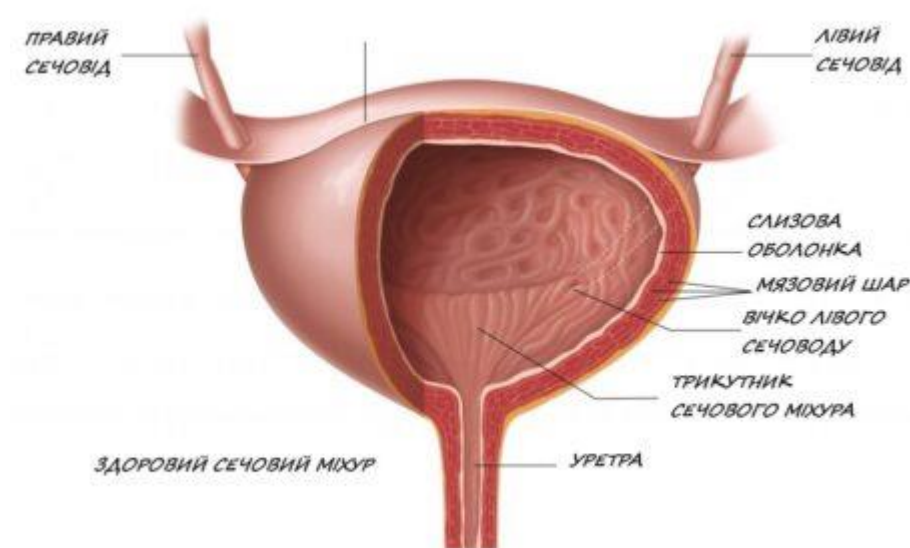
Завдання 13. Вірна відповідь С. Попереду від голівки підшлункової залози

Сечовід, як і нирка, оточений листками заочеревинної фасції, fascia extraperitonealis, і клітковиною, paraureterium, розташованої між ними. На всьому протязі сечовід лежить заочервинно. Йдучи вниз, в напрямку зовні всередину, сечовід перетинає великий поперековий м'яз і m. genitofemoralis. Правий сечовід розташовується між нижньою порожнистою веною зсередини і caecum і colon ascendens зовні, а лівий – між червною аортою зсередини і colon descendens зовні. Спереду від правого сечоводу розташовуються: pars descendens duodeni, парієтальна очеревина правого брижових синуса, а. і v. testicularis (ovarica), а й v. ileocolicae і radixmesenterii з розташованими біля них лімфатичними вузлами. (<https://studfile.net>)

Завдання 14. Вірна відповідь А. За 12-пало-порожнистим вигином

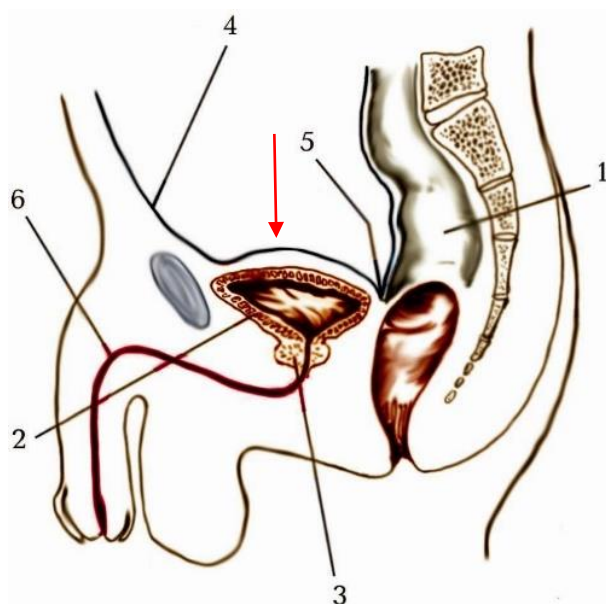
Див. пояснення до завдання 13.

Завдання 15. Вірна відповідь В. В ділянці дна сечового міхура

(малюнок <https://drbenedikt.com.ua/>)

Завдання 16. Вірна відповідь В. Зверху

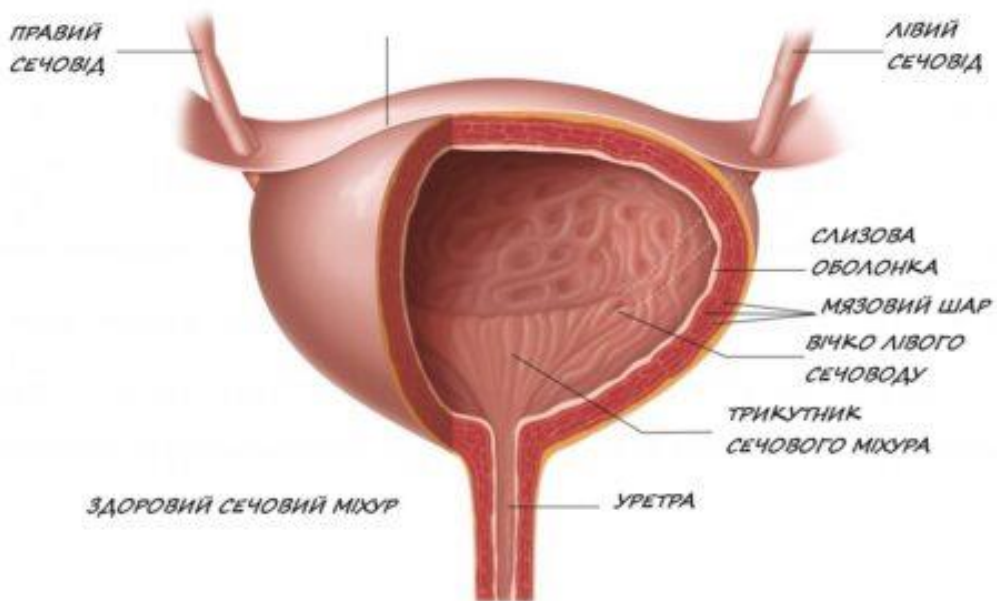

По відношенню до очеревини органи черевної порожнини поділяють на екстраперитонеальні, мезоперитонеальні і інтраперитонеальні. Екстраперитонеальні органи покриті вісцеральною очеревиною з одного боку, тобто лежать в заочеревинному просторі: дванадцятипала кишка, підшлункова залоза, нижня частина прямої кишки, нирки, сечоводи, сечовий міхур (порожній), надниркові залози. Мезоперитонеальні органи покриті вісцеральною очеревиною з

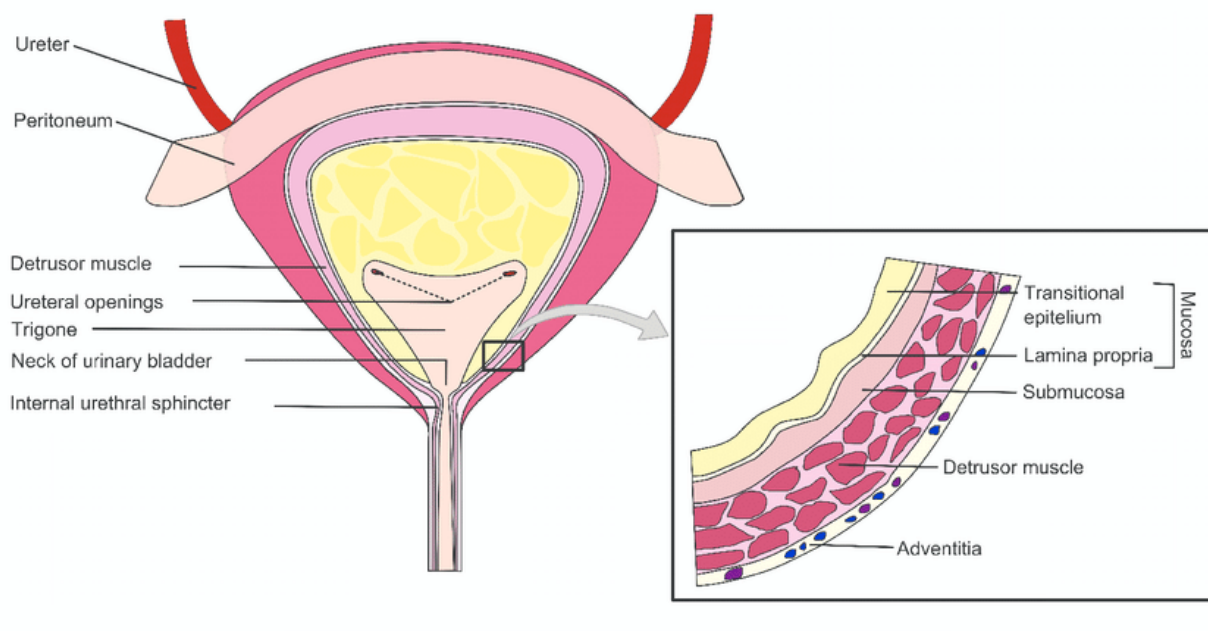
трьох боків: висхідна ободова кишка, низхідна ободова кишка, середня частина прямої кишки, матка, сечовий міхур (наповнений), жовчний міхур.

Інтраперитонеальні органи покриті вісцеральною очеревиною з усіх боків: сліпа кишка, сигмоподібна ободова кишка, верхня частина прямої кишки, шлунок, порожня і клубова кишки, маткові труби, селезінка, печінка, червоподібний відросток. (малюнок з сайту <https://studfile.net>)

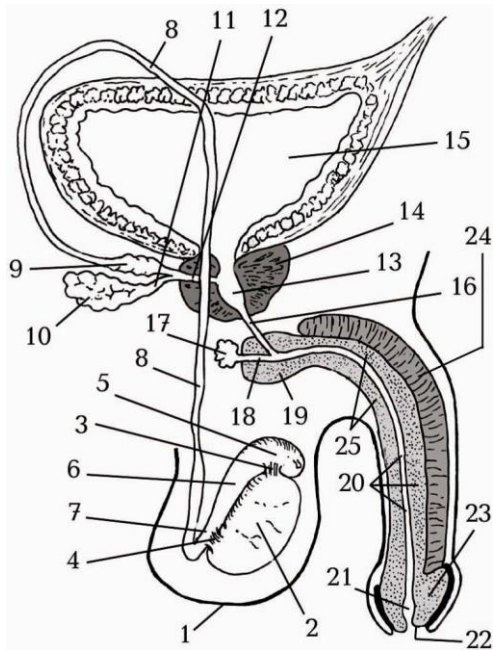
Завдання 17. Вірна відповідь Е. Численні складки по всій внутрішній поверхні за винятком дна (малюнок <https://drbenedikt.com.ua/>)

Завдання 18. Вірна відповідь В. М'язова
 (малюнок <https://www.researchgate.net/>)

Завдання 19. Вірна відповідь Е. Має S-подібну форму

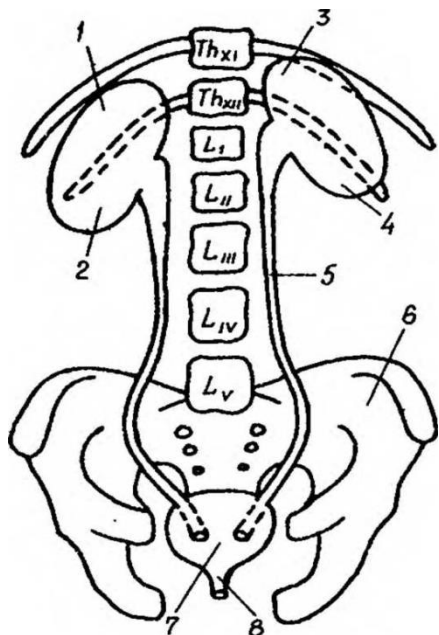

Чоловічий сечівник – непарний орган, має форму нерівномірно розширеної трубки довжиною близько 16-22 см з діаметром 0,5-0,7 см. Він слугує для виведення сечі й сімені. Сечівник тягнеться від сечового міхура до його зовнішнього отвору на головці статевого члена. В ньому розрізняють три частини: передміхурову (проходить через перешийок передміхурової залози), перетинчасту (проходить через сечостатеву діафрагму) і губчасту. Передміхурова частина сечівника, 2,5-3 см завдовжки – найширша частина сечівника. Вона починається від внутрішнього отвору сечівника, перфорує

передміхурову залозу і проходить її товщу майже вертикально.

Непосмуговані м'язові клітини передміхурової залози утворюють другий стискач сечівника (перший розміщений на початку сечівника). В цю частину сечівника відкриваються дві сім'явиносні протоки та численні (15-20) вивідні протоки передміхуро-вої залози. Перетинчаста частина сечівника – найвужча і найкоротша (1-2 см) частина. Вона перфорує сечостатеву діафрагму, а волокна останньої формують довільний м'яз — стискач сечівника (третій стискач сечівника). Губчаста частина сечівника — найдовша (15-20 см) частина, проходить вздовж печеристого тіла і закінчується зовнішнім отвором сечівника. Внутрішня стінка сечівника представлена слизовою оболонкою, яка утворює поздовжні складки. В товщі її розміщені дрібні слизові залози. Ззовні слизову оболонку вкриває шар непосмугованих м'язових клітин. Оточена губчастим тілом статевого члена передміхурова частина є найширшою, а перетинчаста – найвужчою. Сечівник вигнутий s-подібно. (<https://wiki.nvmk.org.ua>)

Завдання 20. Вірна відповідь А. На рівні верхнього краю 11 –го ребра
(малюнок <https://studfile.net>)

Завдання 21. Вірна відповідь Е. На рівні одинадцятого міжребрового проміжку

Див. малюнок до завдання № 20.

Завдання 22. Вірна відповідь А. Підшлункової залози

Див. пояснення до завдання №7.

Завдання 23. Вірна відповідь А. Низхідної частини дванадцятипалої кишки

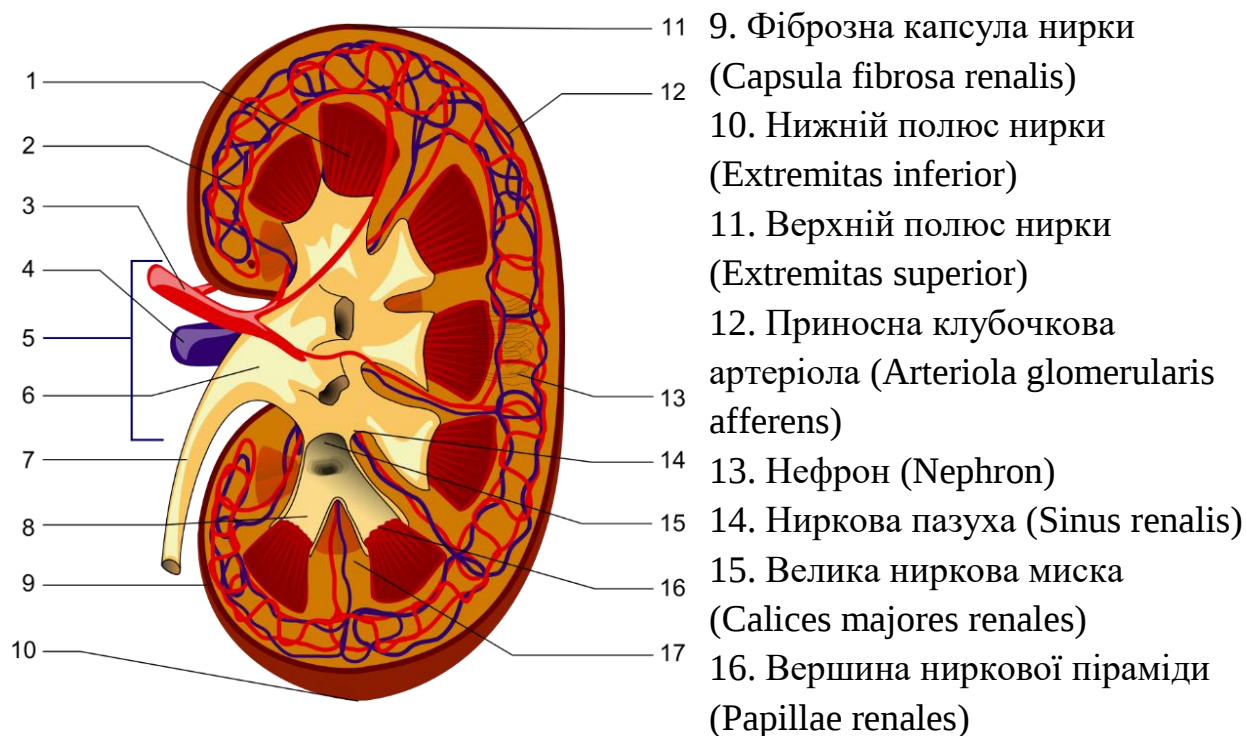
Див. пояснення до завдання №7.

Завдання 24. Вірна відповідь С. Ниркова вена, ниркова артерія, сечовід

Див. пояснення до завдання №10.

Завдання 25. Вірна відповідь D. На медіальному краї нирки
Будова нирки:

1. Мозкова речовина та ниркові піраміди (Pyramides renales)
2. Виносна клубочкова артеріола (Arteriola glomerularis efferens)
3. Ниркова артерія (Arteria renalis)
4. Ниркова вена (Vena renalis)
5. Ниркові ворота (Hilus renalis)
6. Ниркова миска (Pelvis renalis)
7. Сечовід (Ureter)
8. Мала ниркова миска (Calices minores renales)

17. Нирковий стовп (Columna renalis) (<https://uk.wikipedia.org/wiki/>)

Завдання 26. Вірна відповідь D. Фіброзна, жирова, ниркова фасція

Нирка вкрита волокнистою капсулою (capsula fibrosa) товщиною 100–200 мкм, у якій багато еластичних волокон і гладких міоцитів. У нормі капсула легко відділяється від нирки. До волокнистої капсули ззовні прилягає шар жирової клітковини, що утворює жирову капсулу (capsula adiposa), тканина якої через ниркові ворота проникає в ниркову пазуху. На задній поверхні нирки жирова капсула стовщується і утворює приниркове жирове тіло (corpus adiposum pararenale).

Зовні від жирової капсули обох нирок розташована (окрім нижніх кінців нирок) щільна сполучнотканинна перетинка – ниркова фасція (fascia renalis), яка складається з передниркового і позаниркового листків. Біля верхніх кінців та бічних країв обох нирок ці два листки фасції зростаються між собою. Переднирковий листок ниркової фасції, покриваючи попереду ліву нирку, ниркові судини, черевну частину аорти і нижню порожнисту вену, попереду хребта переходить на передню поверхню правої нирки. До передниркового листка ниркової фасції попереду прилягає пристінкова очеревина. Позанирковий листок фасції покриває задню поверхню кожної нирки і присередньо прикріплюється до бічних поверхонь хребта. Внизу переднирковий і позанирковий листок фасції не з'єднуються між собою. Частина пучків волокнистої сполучної тканини ниркової фасції пронизує

жирову капсулу і вплітається у волокнисту капсулу нирки.
(<https://anatom.ua/basis/text/all/2-20/>)

Завдання 27. Вірна відповідь В. Пірамід.

Піраміди є частиною мозкової речовини. (див. малюнок до завдання 25).

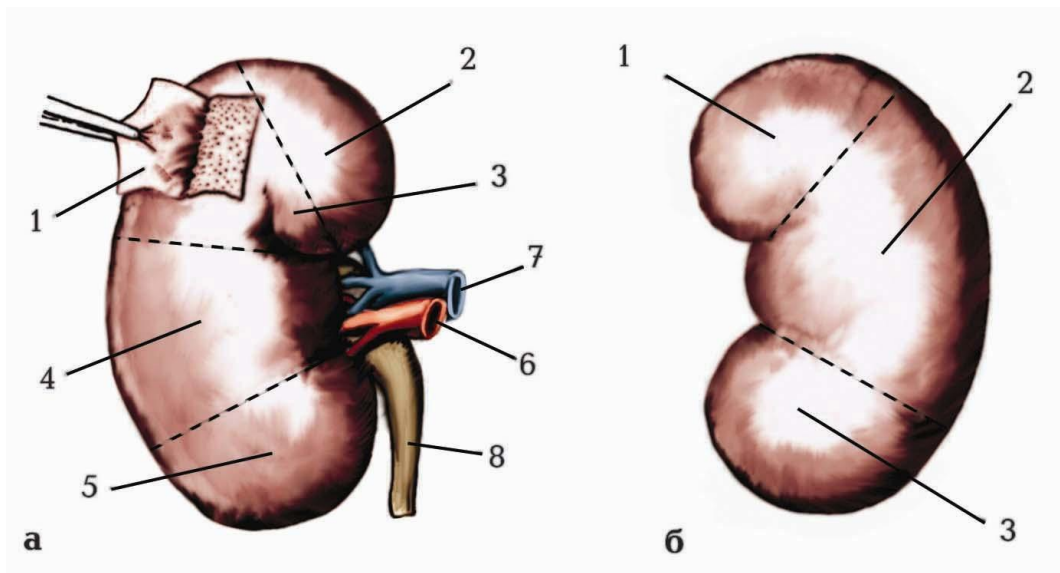
Завдання 28. Вірна відповідь В. Малих чашечок.

Малі чашечки належать до ниркової пазухи. (див. малюнок до завдання 25)

Завдання 29. Вірна відповідь D. Пірамід.

Піраміди є частиною мозкової речовини. (див. малюнок до завдання 25)

Завдання 30. Вірна відповідь Е. 5

Проекція ниркових сегментів на поверхні нирки:

а. передня поверхня правої нирки:

- 1. capsula fibrosa;
- 2. seg. superius;
- 3. seg. antierius superius;
- 4. seg. antierius inferius;
- 5. seg. Inferius;
- 6. a. renalis;
- 7. v. renalis;
- 8. ureter;

б. задня поверхня правої нирки:

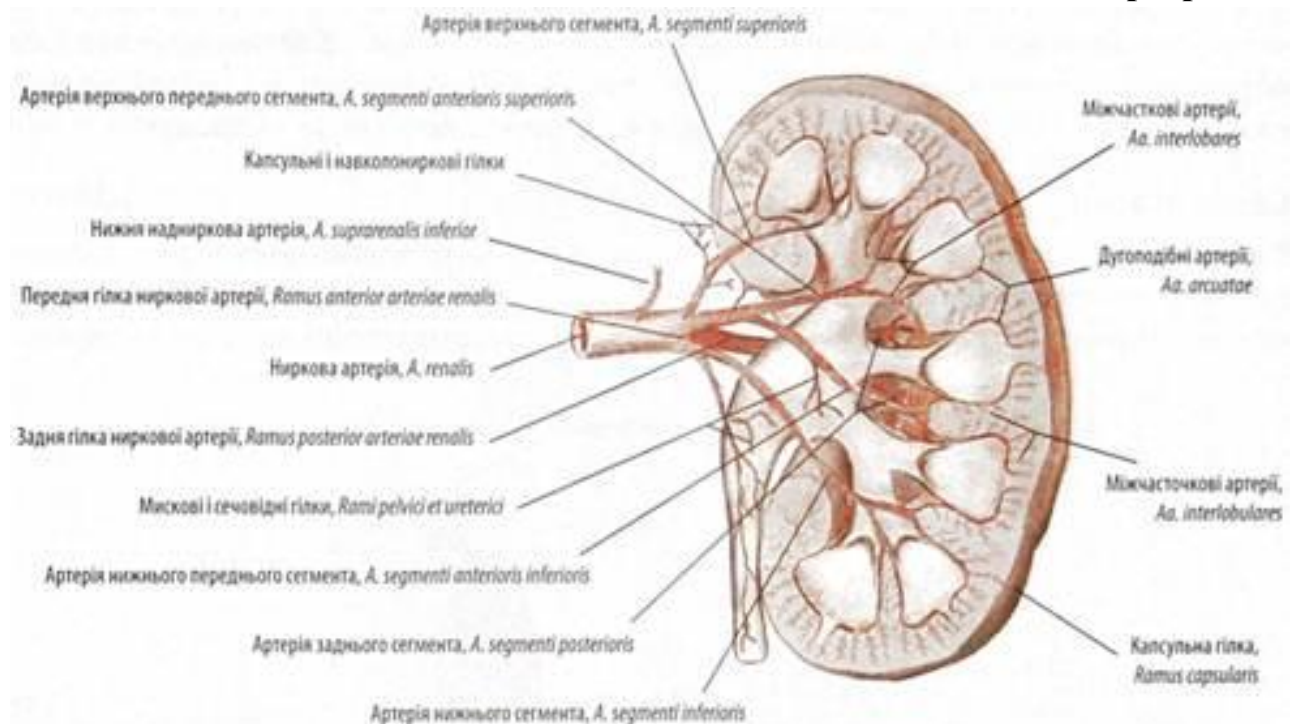
- 1. seg. superius;
- 2. seg. posterius;
- 3. seg. inferius.

(малюнок <https://studfile.net>)

Завдання 31. Вірна відповідь Е. 14–16

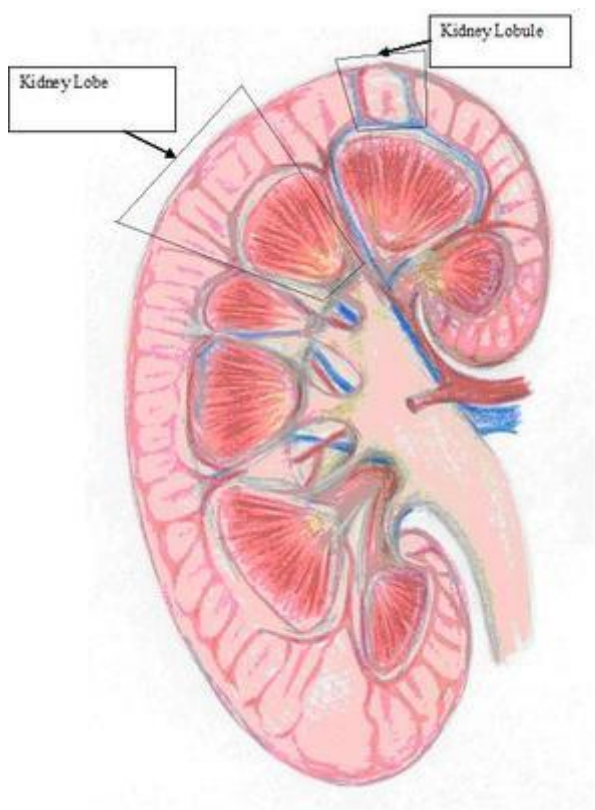
Мозкова речовина складається з окремих ділянок конічної форми, що мають назву ниркових пірамід (*pyramides renales*). Кожна ниркова піраміда своєю основою обернена до кіркової речовини, а верхівкою – до воріт. Верхівки двох–трьох пірамід з'єднуються в один нирковий сосочок (*papilla renalis*). В одній нирці нараховується близько 15 сосочків. На поверхні сосочка є маленькі сосочкові отвори (*foramina papillaria*), через які сеча виділяється в малі ниркові чашечки. Ці отвори на сосочкові утворюють дірчасте поле (*area cribrosa*). Між пірамідами мозкової речовини нирки проходять прошарки кіркової речовини, вони мають назву ниркових стовпів (*columnae renales*). (за П.П. Шапаренко) (<https://anatom.ua>)

Завдання 32. Вірна відповідь Д. Частина нирки, що кровопостачається сегментною артерією

(малюнок <https://en.wikipedia.org/>)

Завдання 33. Вірна відповідь В. Частина нирки, що відповідає піраміді з прилеглою частиною кори

Ниркову частку (lobus renalis) утворює одна ниркова піраміда з прилеглою до неї ділянкою кіркової речовини нирки, що оточена міжчастковими артеріями і венами ниркових стовпів.

Кожна ниркова частка в кірковій речовині нирки складається приблизно з 600 кіркових ниркових часточок (lobuli renales). Кіркова ниркова часточка обмежена сусідніми міжчасточковими артеріями і венами, складається з однієї променистої частини, яку оточує згорнута частина.

(малюнок <http://bodterms.weebly.com/renal-lobe.html>)

Завдання 34. Вірна відповідь В. Структурно–функціональна одиниця, в якій виробляється сеча

Нефрон (з грец. nephros – нирка) – структурно-функціональна одиниця нирки. У кожній нирці нараховується близько двох мільйонів нефронів. Нефрон — це епітеліальна структура, яка являє собою систему звивистих і прямих канальців, що сліпо починаються капсулою від судинного клубочка кожного ниркового тільця, та впадає у збірну трубочку.

(<https://uk.wikipedia.org/wiki>)

Завдання 35. Вірна відповідь А. Великий поперековий м'язи, квадратний м'яз попереку

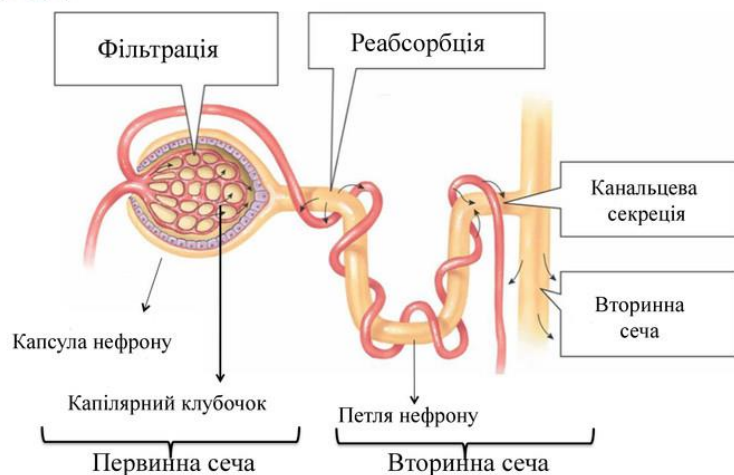
Див. пояснення до заняття 9.

Завдання 36. Вірна відповідь D. Нирковому тільці.

СЕЧА (лат. *urina*) — біологічна рідина, у складі якої з організму виводяться

Утворення сечі

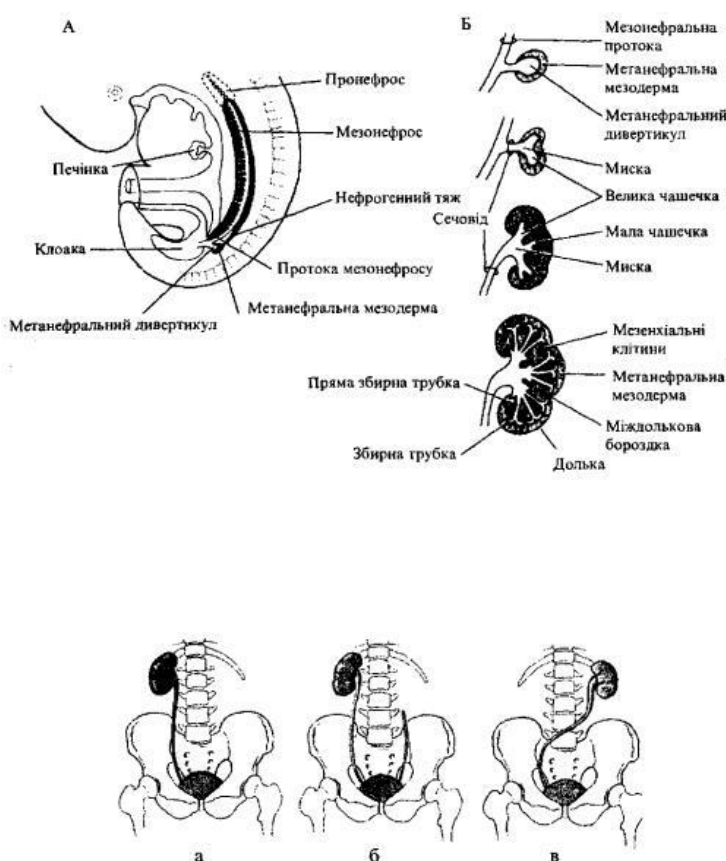
кінцеві продукти обміну речовин. С. утворюється шляхом фільтрації плазми крові в ниркових клубочках і зворотного всмоктування в каналцях більшості розчинених у ній речовин і води.

(<https://uk.wikipedia.org/wiki>)

Завдання 37. Вірна відповідь Е. У петлі нефрона

Див. малюнок до заняття 36.

Завдання 38. Вірна відповідь А. Pronephros, mesonephros, metanephros

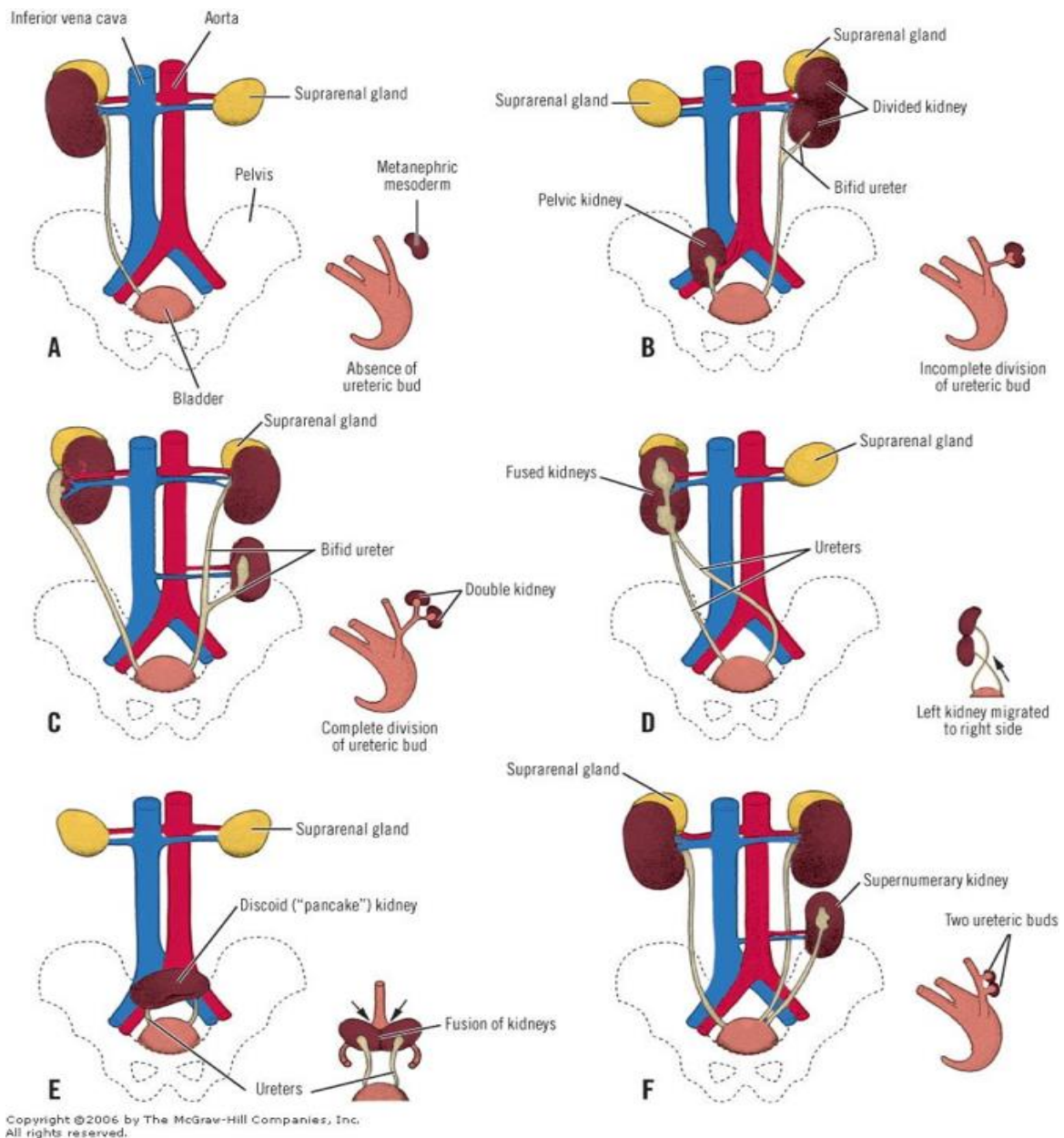
У зародків (личинки) хребетних спочатку утворюється головна нирка, або пронефрос. Обриси будови такої нирки у дорослих особин зберігаються лише у міног. У зародків первинноназемних тварин (амніотів) спочатку закладається протонефрос, потім закладаються тулубові нирки (мезонефрос) та виникає вольфів і мюллерів канали. Однак у другій половині зародкового розвитку у тазовій області утворюються каналці вторинної, або тазової нирки (метанефрос).

(<https://uk.wikipedia.org/wiki>)

Завдання 39. Вірна відповідь А. Нефроптозу

Нефроптоз – це патологічна зміна, що виявляється у зміщенні однієї або обох нирок на 1–2 і більше хребців до свого анатомічного положення. На пізніх

стадіях захворювання усунення відбувається на 10 і більше см під час глибоких вдихів та повних видихів, а орган при цьому не повертається у вихідне положення. Залежно від локалізації зміщеної нирки розрізняють правосторонню, лівосторонню та двосторонню патології.

(<https://garvis.com.ua/opushhenie-pochki/>)

Завдання 40. Вірна відповідь В. Двох ниркових артерій, двох ниркових вен, двох ниркових мисок і сечоводів

Про подвоєння нирки говорять в тому випадку, коли величина органу значно перевищує норму. Нирка складається як би з двох часток, іноді між ними проходить виражена борозна. Верхня частка, як правило, має менший розмір, ніж нижня. Повне подвоєння означає, що кожен із сегментів має власну чашково-мискову систему. У нижній ділянці органу вона зазвичай розвинена

нормально, тоді як верхня половина залишається неповноцінною. З кожної миски відходить свій сечовід. Кровопостачається така нирка відразу двома артеріями, притому що в нормі ниркова артерія одна. Два окремих сечоводу входять в сечовий міхур двома окремими ж гирлами. Таким чином, обидва сегмента подвоєної органу є немов самостійними нирками як анатомічно, так і фізіологічно. (<https://danaher.weebly.com/>)

Завдання 41. Вірна відповідь D. Черевної частини

Сечовід має три фізіологічних звуження: біля виходу з ниркової миски, на рівні переходу до порожнини малого таза, біля входу в сечовий міхур. (<https://uk.wikipedia.org/wiki>)

Завдання 42. Вірна відповідь С. Хвоста

В сечовому міхурі розрізняють тіло (лат. corpus vesicae), дно (лат. fundus vesicae) і шийку (лат. cervix vesicae). (<https://uk.wikipedia.org/wiki>)

РОЗДІЛ II.

АНАТОМІЯ ЧОЛОВІЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ І ПРОМЕЖИНИ

1. Які краї має яєчко ?
 - A. Передній і задній
 - B. Верхній і нижній
 - C. Правий і лівий
 - D. Медіальний і латеральний
 - E. Верхній і задній
2. У якій структурі яєчка утворюються сперматозоїди?
 - A. У звивистих каналцях
 - B. У придатку
 - C. У прямих каналцях
 - D. У середостінні яєчка
 - E. Між оболонками
3. З яких частин складається над'яєчко?
 - A. Голівка, перешийок, тіло, хвіст
 - B. Голівка, тіло, хвіст
 - C. Голівка, шийка, тіло
 - D. Голівка, шийка, хвіст
 - E. Жодне з перерахованих
4. Скільки шарів має калитка?
 - A. 2
 - B. 3
 - C. 4
 - D. 7
 - E. 8
5. Частиною якої структури чоловічої статеві системи є ампула?
 - A. Сім'яного пухирця
 - B. Передміхурової залози
 - C. Придатка яєчка
 - D. Сім'явиносної протоки
 - E. Яєчка
6. З якою структурою з'єднується сім'явиносна протока перед впадінням у передміхурову залозу?
 - A. З сім'яним пухирцем
 - B. Зі звивистими каналцями
 - C. Із протокою придатка
 - D. Із сечівником
 - E. З прямим каналцем
7. Яка частина відсутня в чоловічому сечівнику?
 - A. Губчаста
 - B. Передміхурова
 - C. Перетинчаста
 - D. Печериста
 - E. Всі з перерахованих присутні
8. Перерахуйте у правильній послідовності частини чоловічої уретри:
 - A. Губчаста, передміхурова, перетинчаста
 - B. Передміхурова, губчаста, перетинчаста
 - C. Передміхурова, перетинчаста, губчаста
 - D. Перетинчаста, передміхурова, губчаста
 - E. Печериста, перетинчаста, передміхурова
9. Яка залоза охоплює початковий відділ чоловічого сечівника?
 - A. Цибулинно-сечівникова
 - B. Велика залоза присінку
 - C. Передміхурова
 - D. Сім'яний пухирець
 - E. Жодна з перерахованих

10.Що з перерахованого не є частиною сім'явиносної протоки?

- A. Канатикова частина
- B. Пахвинна частина
- C. Тазова частина
- D. Яєчкова частина
- E. Жодна з перерахованих

11.Чому відповідає перетинчаста частина чоловічого сечівника?

- A. Глибокому кільцю пахвинного каналу
- B. Зв'язкам сечового міхура
- C. М'язам сечостатевої діафрагми
- D. Очеревині, що покриває стінки таза
- E. Поверхневому кільцю пахвинного каналу

12.Крізь який канал сім'яний канатик проникає в тазову порожнину?

- A. Затульний
- B. Пахвинний
- C. Стегновий
- D. Привідний
- E. Жоден з перерахованих варіантів

13.Яка оболонка калитки є похідною очеревини?

- A. Внутрішня сім'яна фасція
- B. Зовнішня сім'яна фасція
- C. М'ясиста оболонка
- D. Піхвова оболонка
- E. Жодна з перерахованих

14.Яка структура чоловічої статевий з названих системи утворена шкірою?

- A. Передня шкірочка
- B. М'ясиста оболонка калитки
- C. Сім'яний пухирець
- D. Перетинчаста частина сечівника
- E. Голівка статевого члену

15.Яка структура чоловічої статевий системи є непарною?

- A. Ампула сім'явиносної протоки
- B. Губчасте тіло статевий члена
- C. Сім'яний пухирець
- D. Печеристе тіло статевий члена
- E. Яєчко

16.Що з перерахованого належить до строми яєчка?

- A. Виносні трубочки
- B. Звивисті каналці
- C. Сполучнотканинні перетинки
- D. Прямі сім'яні трубочки
- E. Усе перераховане

17.Похідним якої структури черевної стінки є м'ясиста оболонка калитки?

- A. Внутрішнього косого м'яза
- B. Зовнішнього косого м'яза
- C. Підшкірної клітковини
- D. Шкіри
- E. Прямого м'яза живота

18.Похідним якої структури черевної стінки є м'яз, що підіймає яєчко?

- A. Внутрішнього косого й поперечного м'язів
- B. Зовнішнього і внутрішнього косих м'язів

- С. Зовнішнього косого м'яза живота
- Д. Прямого м'яза живота
- Е. Шкіри
- 19. Де розташована передміхурова залоза?**
- А. Попереду сечового міхура
- В. Позаду сечового міхура
- С. Над сечовим міхуром
- Д. Під сечовим міхуром
- Е. Жодне з перерахованого
- 20. Яка структура є одночасно частиною сечовивідної та статеві системи в чоловіків?**
- А. Сім'явиносна протока
- В. Сечовід
- С. Сечівник
- Д. Сім'яний пухирець
- Е. Калитка
- 21. В якій площині розміщене яєчко ?**
- А. Стріловій
- В. Лобовій
- С. Серединній
- Д. Поперечній
- Е. Горизонтальній
- 22. Вкажіть поверхні яєчка:**
- А. Медіальна і латеральна
- В. Передня і задня
- С. Верхня і нижня
- Д. Права і ліва
- Е. Права і верхня
- 23. Які кінці має яєчко ?**
- А. Передній і задній
- В. Правий і лівий
- С. Медіальний і латеральний
- Д. Верхній і передній
- Е. Верхній і нижній
- 24. На якому краї яєчка міститься над'яєчко ?**
- А. Задньому
- В. Передньому
- С. Медіальному
- Д. Верхньому
- Е. Нижньому
- 25. Скільки оболонок оточують яєчко ?**
- А. 6
- В. 7
- С. 5
- Д. 4
- Е. 3
- 26. Яка оболонка яєчка є серозною ?**
- А. Tunica dartos
- В. Tunica vaginalis
- С. Fascia spermatica externa
- Д. Fascia spermatica interna
- Е. Fascia cremasterica
- 27. Назвіть анатомічну одиницю яєчка:**
- А. Сегмент
- В. Часточка
- С. Частка
- Д. Покручений сім'яний канадець
- Е. Сперматозоїд
- 28. Де продукуються сперматозоїди ?**
- А. У прямих сім'яних канальцях
- В. В над'яєчку
- С. В сітці яєчка
- Д. В звивистих сім'яних канальцях
- Е. В простаті

29.З якого зародкового листка розвивається яєчко ?

- A. З вентральної мезодерми
- B. З дорсальної мезодерми
- C. З ентодерми
- D. З ектодерми
- E. З проміжної мезодерми

30.Вкажіть місце закладки яєчка:

- A. Черевна порожнина
- B. Калитка
- C. Пахвинний канал
- D. Порожнина таза
- E. Сечо-статевий синус

31.Анорхізм – це:

- A. Відсутність одного яєчка
- B. Двостороннє порушення процесу опускання яєчка в калитку
- C. Одностороннє порушення процесу опускання яєчка в калитку
- D. Відсутність над'яєчка
- E. Відсутність обох яєчок

32.Монорхізм – це:

- A. Відсутність одного яєчка
- B. Відсутність обох яєчок
- C. Двостороннє порушення процесу опускання яєчка в калитку
- D. Одностороннє порушення процесу опускання яєчка в калитку
- E. Відсутність над'яєчка

33.Крипторхізм – це:

- A. Відсутність одного яєчка
- B. Порушення процесу опускання яєчка в калитку
- C. Відсутність обох яєчок

D. Відсутність над'яєчка

E. Порушення процесу розвитку простати

34.Через який анатомічний утвір відбувається процес опускання яєчка в калитку ?

- A. Білу лінію живота
- B. Пахвинний канал
- C. Пупок
- D. Судинну лакуну
- E. М'язову лакуну

35.Назвіть внутрішній чоловічий статевий орган, який виконує функцію залози і стискача ?

- A. Яєчко
- B. Над'яєчко
- C. Сім'яні міхурці
- D. Простата
- E. Цибулино–сечівникова залоза

36.Назвіть вивідну протоку сім'яного пухирця:

- A. Ductus ejaculatorius
- B. Ductus deferens
- C. Ductus epididymis
- D. Ductus excretorius
- E. Ductus prostaticus

37.Куди відкривається сім'явипорскувальна протока?

- A. В перетинчасту частину сечівника
- B. В простатичну частину сечівник
- C. В губчасту частину сечівника
- D. В сім'явиносну протоку
- E. В простату

38. До внутрішніх чоловічих статевих органів відносяться усі перелічені, крім:

- A. Яєчка
- B. Калитки
- C. Над'яєчка
- D. Простати
- E. Цибулино–сечівникової залози

39. Смегма продукується:

- A. Яєчком
- B. Над'яєчком
- C. Сальними залозами передньої шкірочки
- D. Простатою
- E. Цибулино–сечівниковою залозою

40. Поверхневих м'язів сечостатевої діафрагми є:

- A. 3
- B. 4
- C. 2
- D. 6
- E. 1

41. Глибоких м'язів сечостатевої діафрагми є:

- A. 2
- B. 4
- C. 6
- D. 1
- E. 3

42. У сечо–статевому трикутнику фасцій розрізняють:

- A. 2
- B. 3
- C. 1
- D. 4
- E. 0

43. В анальному трикутнику розрізняють фасцій:

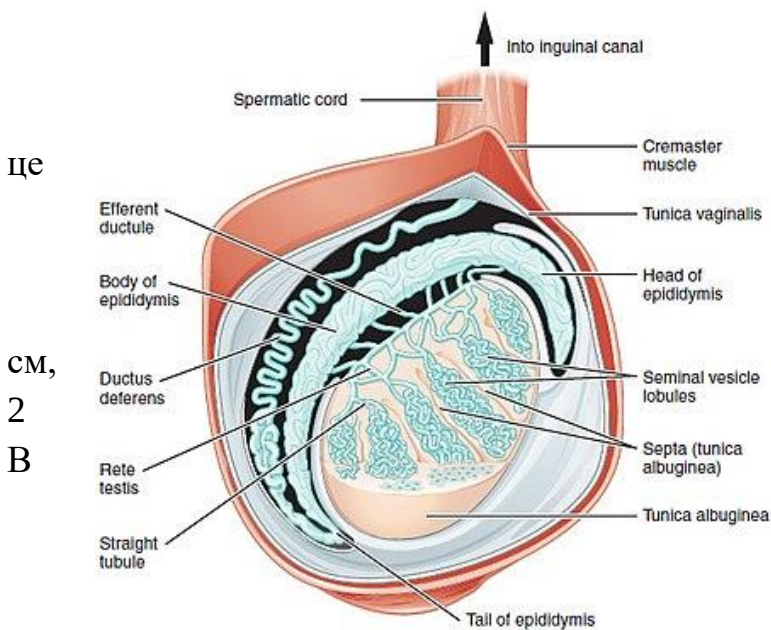
- A. 2
- B. 3
- C. 1
- D. 4
- E. 0

**КЛЮЧ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ РОЗДІЛУ II:
АНАТОМІЯ ЧОЛОВІЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ**

1.	A	12.	B	23.	E	34.	B
2.	A	13.	D	24.	A	35.	D
3.	B	14.	A	25.	B	36.	D
4.	D	15.	D	26.	B	37.	B
5.	D	16.	C	27.	B	38.	B
6.	A	17.	C	28.	D	39.	C
7.	D	18.	A	29.	E	40.	A
8.	C	19.	D	30.	A	41.	A
9.	C	20.	C	31.	E	42.	A
10.	D	21.	A	32.	A	43.	A
11.	C	22.	A	33.	B		

ПОЯСНЕННЯ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ РОЗДІЛУ II: АНАТОМІЯ ЧОЛОВІЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ

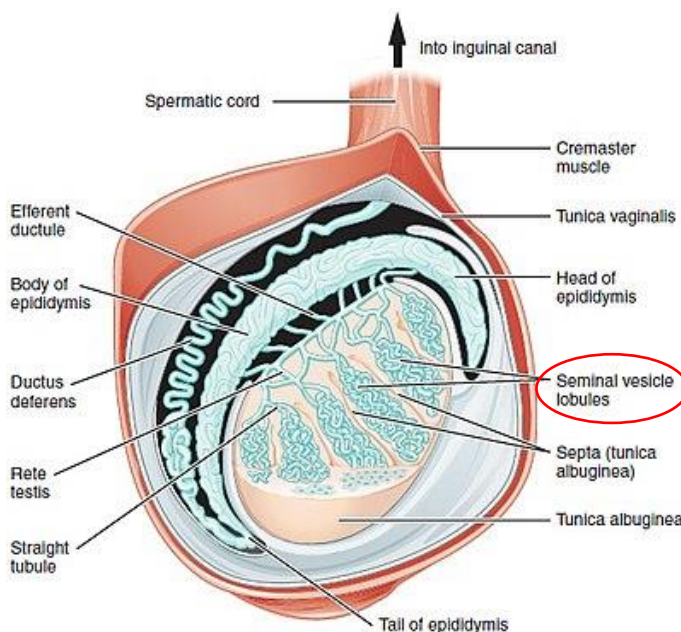
Завдання 1. Вірна відповідь А. Передній і задній

Яєчки – парна залоза, розташовані в нижній частині мошонки. Яєчки – дещо сплюснений з боків еліпсоїдної форми орган. Довжина яєчка в середньому дорівнює 4,5 см, ширина – 3 см, товщина – 2 см; маса становить 25–30 г. Яєчку розрізняють перехідні одна в іншу медіальну і латеральну поверхні. Передній і задній краї,

верхній і нижній кінці. Яєчко підвішено на сім'яному канатику за задній край таким чином, що воно нахилене верхнім кінцем уперед. На задньому краї яєчка розташовується його придаток. (<https://vash-doctor.com.ua/ua/patients/glossary/122/>)

Завдання 2. Вірна відповідь А. У звивистих каналцях

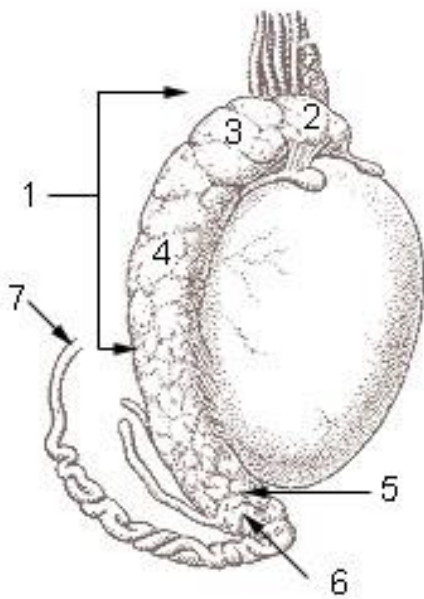

Яєчко утворено паренхімою, укладеною в щільну сполучнотканинну білкову оболонку. Від білкової оболонки в товщу залози йдуть перетинки яєчка, які ділять залозу на часточки яєчка. Число часточок в яєчку коливається від 100 до 250. Часточки містять звивисті сім'яні каналці. У кожній часточці 3–4 звивистих каналці, довжина кожного з них досягає 70–100 мм, а діаметр 140 мк. Звивисті сім'яні

каналці містять сім'я утворюючі елементи, з яких розвиваються сперматозоїди. (<https://vash-doctor.com.ua/ua/patients/glossary/122/>)

Завдання 3. Вірна відповідь

В. Голівка, тіло, хвіст

Придаток яєчка (лат. *epididymis*) — витягнуте утворення, розташоване ззаду і зверху від яєчка. У придатках яєчка знаходиться основна частина сім'явидних проток. У придатку яєчка розрізняють голівку (*caput epididymidis*), тіло (*corpus epididymidis*) і хвіст (*cauda epididymidis*). (сайту: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>)

Завдання 4. Вірна відповідь

Д. 7

Калитка (*scrotum*), являє собою мішкоподібне випинання передньої стінки черевної порожнини, в якій розміщуються яєчка. Шари калитки та оболонки яєчка відповідають шарам м'яких тканин передньої стінки живота

1. **Шкіра** калитки відрізняється від шкіри передньої стінки живота тим, що не має підшкірно-жирової клітковини, вона тонка, еластична, покрита волосками, має сальні та потові залози, може збиратися в дрібні складочки. У ній багато еластичних волокон, тому шкіра калитки може розтягуватися. Калитка поділена швом калитки (***raphe scroti***) на дві половини.
2. **М'ясиста оболонка (*tunica dartos*)**, відповідає підшкірній жировій клітковині передньої стінки живота. Ця оболонка має в своєму складі непосмуговані м'язові волокна, під час скорочення яких шкіра калитки збирається в складочки. По середній лінії калитки м'ясиста оболонка утворює перегородку калитки (***septum scroti***).
3. **Зовнішня сім'яна фасція (*fascia spermatica externa*)** — аналог обгортальної фасції живота.
4. **Фасція м'яза – підіймача яєчка (*fascia cremasterica*)** утворена поверхневою обгортальною фасцією живота.
5. **М'яз – підіймач яєчка (*m. cremaster*)** утворюється волокнами, які відщепилися від внутрішнього косого та поперечного м'язів живота. Він утворений окремими м'язовими волокнами, між якими є проміжки. Ці волокна виходять із поверхневого пахвинного кільця й охоплюють яєчко у вигляді петель. М'яз складається із посмугованих волокон, але скорочується довільно.

6. **Внутрішня сім'яна фасція (*fascia spermatica interna*)**, утворена за рахунок поперечної фасції живота. Ця фасція покриває яєчко, над'яєчко та сім'яний канатик.

7. **Піхвова оболонка яєчка (*tunica vaginalis testis*)** утворена очеревиною. Вона поділяється на дві пластинки: пристінкову (***lamina parietalis***) та нутрощеву (***lamina visceralis***). Пристінкова пластинка вистилає зсередини внутрішню сім'яну фасцію. Нутрощева пластинка покриває зовні яєчко та над'яєчко, вона позбавлена підсерозного прошарку, чим відрізняється від решти серозних оболонок. Нутрощева пластинка складається тільки з одного шару плоского мезотелію, який безпосередньо покриває білкову оболонку яєчка з усіх боків, окрім заднього краю, де до нього прилягає над'яєчко. У місці переходу нутрощевої пластинки з яєчка на над'яєчко утворюється пазуха над'яєчка (***sinus epididymidis***). Угорі і внизу вона обмежена двома серозними зв'язками: верхня зв'язка над'яєчка (***lig. epididymidis superius***) з'єднує яєчко з головкою над'яєчка; нижня зв'язка над'яєчка (***lig. epididymidis inferius***) з'єднує яєчко з над'яєчком у місці переходу його тіла у хвіст. Нутрощева пластинка переходить у пристінкову пластинку піхвової оболонки вздовж заднього краю яєчка. Між пристінковою та нутрощевою пластинками утворюється замкнена серозна порожнина з невеликою кількістю серозної рідини. У випадках, коли рідини продукується багато, виникає водянка яєчка, що потребує хірургічного лікування (Шапаренко П.П. *Анатомія людини: У 2 томах* / П.П. Шапаренко, Л.П. Смольський. -К.: Здоров'я, 2003. -Т. 1. – 376 с.).

Завдання 5. Вірна відповідь D. Сім'явиносної протоки

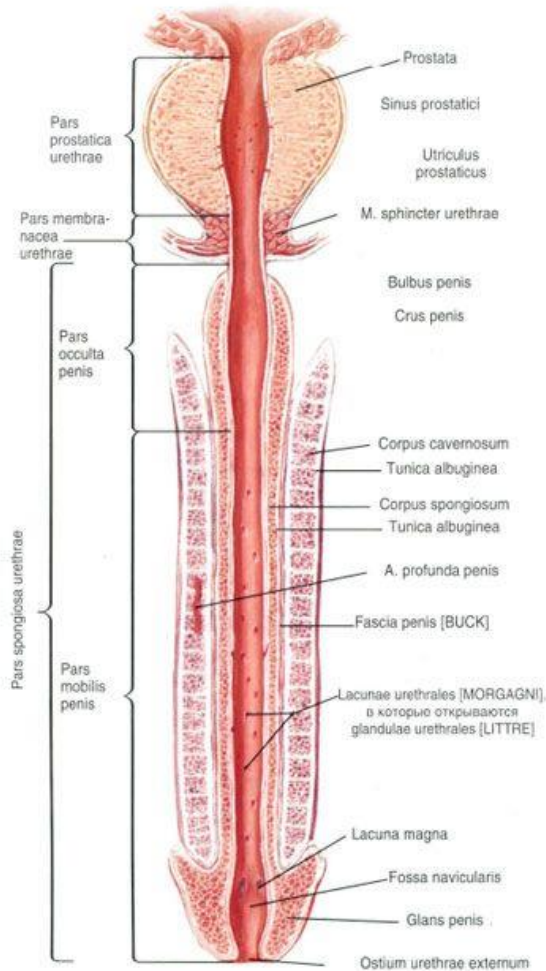
Сім'явиносна протока (*ductus deferens*) починається від хвоста над'яєчка і є продовженням протоки над'яєчка. Спочатку в калитці вона йде позаду від над'яєчка, піднімаючись від нижнього до верхнього кінця яєчка. Потім сім'явиносна протока в складі сім'яного канатика доходить до зовнішнього кільця пахвинного каналу, входить у канал. Вийшовши з пахвинного каналу через його внутрішній отвір, сім'явиносна протока входить у порожнину таза. Вона огинає з боку нижню надчеревну артерію, перехрещує зовнішню клубову артерію, спускається по бічній стінці малого таза вниз і назад. Далі в пресередньому напрямку сім'явиносна протока проходить спереду від сечоводу по задній поверхні сечового міхура, розташовуючись між ним та прямою кишкою, досягає дна сечового міхура. Цей відділ сім'явиносної протоки розширюється, утворюючи ампулу сім'явиносної протоки (*ampulla ductus deferentis*). Ампула має довжину 3–4 см, ширину – 7–10 мм. Над передміхуровою залозою ампула звужується і на рівні верхнього краю передміхурової залози зливається з вивідною протокою пухирчастої залози, утворюючи сім'явипорскувальну протоку (*ductus ejaculatorius*), яка відкривається в передміхурову частину сечівника. (Шапаренко П.П. *Анатомія людини: У 2 томах* / П.П. Шапаренко, Л.П. Смольський. -К.: Здоров'я, 2003. -Т. 1. – 376 с.).

Завдання 6. Вірна відповідь А. З сім'яним пухирцем

Див. пояснення до завдання 5.

Завдання 7. Вірна відповідь D. Печериста

Мужской мочеиспускательный канал (нижняя стенка уретры)

Чоловічий сечівник – непарний орган, має форму нерівномірно розширеної трубки довжиною близько 16–22 см з діаметром 0,5–0,7 см. Він слугує для виведення сечі й сімені. Сечівник тягнеться від сечового міхура до його зовнішнього отвору на головці статевого члена. В ньому розрізняють три частини: передміхурову (проходить через перешийок передміхурової залози), перетинчасту (проходить через сечостатеву діафрагму) і губчасту.

Передміхурова частина сечівника, 2,5–3 см завдовжки – найширша частина сечівника. Вона починається від внутрішнього отвору сечівника, перфорує передміхурову залозу і проходить її товщу майже вертикально. Непосмуговані м'язові клітини

передміхурової залози утворюють другий стискач сечівника (перший розміщений на початку сечівника). В цю частину сечівника відкриваються дві сім'явиносні протоки та численні (15–20) вивідні протоки передміхурової залози.

Перетинчаста частина сечівника – найвужча і найкоротша (1–2 см) частина. Вона перфорує сечостатеву діафрагму, а волокна останньої формують довільний м'яз-стискач сечівника (третій стискач сечівника).

Губчаста частина сечівника – найдовша (15–20 см) частина, проходить вздовж печеристого тіла і закінчується зовнішнім отвором сечівника.

Внутрішня стінка сечівника представлена слизовою оболонкою, яка утворює поздовжні складки. В товщі її розміщені дрібні слизові залози. Ззовні слизову оболонку вкриває шар непосмугованих м'язових клітин. Оточена губчастим тілом статевого члена передміхурова частина є найширшою, а перетинчаста – найвужчою. Сечівник вигнутий s-подібно.

(<https://wiki.nvmk.org.ua>.) (малюнок - Неттер Ф. Атлас анатомії людини : пер. з англ. / Ф. Неттер ; за ред. Ю.Б. Чайковського. – Львів : Наутілус, 2009. – 616 с.)

Завдання 8. Вірна відповідь С. Передміхурова, перетинчаста, губчаста

Див. пояснення до завдання 7.

Завдання 9. Вірна відповідь С. Передміхурова

Див. пояснення до завдання 7.

Завдання 10. Вірна відповідь D. Яєчкова частина

Див. пояснення до завдання 5.

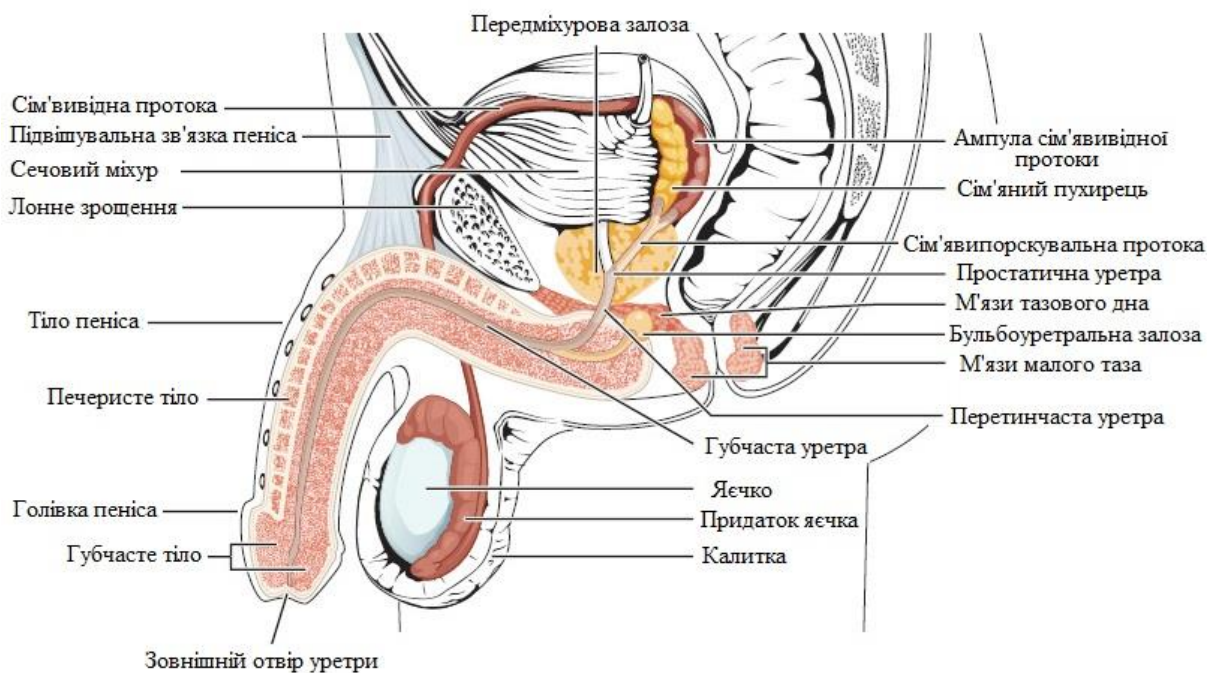
Завдання 11. Вірна відповідь С. М'язам сечостатевої діафрагми

Див. пояснення до завдання 7.

Завдання 12. Вірна відповідь В. Пахвинний

Дивись пояснення до завдання 5.

Завдання 13. Вірна відповідь D. Піхвова оболонка

Див. пояснення до завдання 4.

(малюнок <https://ua.wikipedia.org/>)

Завдання 14. Вірна відповідь А. Передня шкірочка

Статевий член складається з двох печеристих (кавернозних) тіл (*corpus cavernosum penis*), розташованих навколо губчастого (або спонгіозного) тіла (*corpus spongiosum penis*), яке обіймає уретру (*urethra*) — сечівник.

У статевому члені можна виділити такі частини:

- Корінь пеніса або цибулина пеніса (radix penis, bulbus penis);
- Тіло пеніса (corpus penis) зі спинкою пеніса (dorsum penis);
- Головка пеніса (glans penis), у якій виділяють:
- Вінчик головки (corona glandis);
- Шийку головки (collum glandis);
- Залози головки (glandulae smegmatica), які виробляють смегму;
- Крайня плоть(або шкірочка) (preputium penis) з внутрішнім та зовнішнім листками передньої шкірочки, вуздечкою крайньої плоти (frenulum preputii), залозами крайньої плоти (glandulae preputii). (<https://uk.wikipedia.org/wiki>)

Завдання 15. Вірна відповідь D. Печеристе тіло статевого члена

Статевий член має складну будову. У верхній частині його є два печеристих тіла, а під ними – губчасте тіло. Запалі тіла покриті сполучно-тканинною білковою оболонкою. Свою назву запалі тіла отримали за свою особливу пористу будову, що з вигляду нагадує печеру. Така будова необхідна для забезпечення ерекції і здійснення статевого акту. Дослідження показують, що ерекція виникає в результаті розширення артерій, що приносять кров до статевого члена, спазму вен, за якими ця кров відходить від члена, і розслаблення осередків кавернозних тіл статевого члена. Артерії, вени і осередки кавернозних тіл складаються з гладких м'язів. На ці м'язи впливають так звані нейромедіатори – речовини, які виділяються при стимуляції нервів, які контролюють процес ерекції. (<https://mcs.kiev.ua/ua/anatomiya-i-fiziologiya-mochepolovoj-sistemyi>)

Завдання 16. Вірна відповідь С. Сполучнотканинні перетинки

Поверхня кожного яєчка гладка, блискуча. Зовні яєчко вкрите білковою оболонкою (tunica albuginea), білуватою на вигляд, під якою розташована паренхіма яєчка. Від внутрішньої поверхні заднього краю білкової оболонки в паренхіму органа заглиблюється валикоподібне потовщення сполучної тканини, утворюючи середостіння яєчка (mediastinum testis) – тіло Гаймора. Від нього вглиб паренхіми віялоподібно розходяться сполучнотканинні перегородочки яєчка (septula testis). Ці перегородочки розділяють паренхіму яєчка на 250–300 конусоподібних часточок яєчка (lobuli testis), спрямованих своїми вершинами до середостіння, а основами – до білкової оболонки. У паренхімі кожної часточки яєчка розміщується 2–4 звивисті сім'яні трубочки (tubuli seminiferi contorti) діаметром 150–250 мкм, кожна з яких має

довжину 30–70 см. Загальна довжина всіх звивистих сім'яних трубочок в одному яєчку дорівнює 300– 400 м. У звивистих сім'яних трубочках утворюються чоловічі статеві клітини – сперматозоїди. (<https://anatom.ua/>)

Завдання 17. Вірна відповідь С. Підшкірної клітковини

Див. пояснення до завдання 4.

Завдання 18. Вірна відповідь А. Внутрішнього косого й поперечного м'язів

Див. пояснення до завдання 4.

Завдання 19. Вірна відповідь D. Під сечовим міхуром

Передміхурова залоза (prostata) – непарний залозисто–м'язовий орган, що виділяє слизовий секрет, який розріджує сперму і посилює рухомість сперматозоїдів. Як ендокринний орган, передміхурова залоза виділяє у кров біологічно активні речовини – простагландини, які регулюють синтез чоловічих статевих гормонів і процеси сперматогенезу, стимулюють ріст нервів, скорочення гладких міоцитів тощо. Передміхурова залоза розташована в передньонижній частині малого таза під сечовим міхуром над сечово–статевою ділянкою промежини. Обернена догори основа передміхурової залози (basis prostatae) прилягає до дна сечового міхура, пухирчастих залоз і ампул сім'явиносних проток. (<https://anatom.ua/>)

Завдання 20. Вірна відповідь С. Сечівник

Див. пояснення до завдання 7.

Завдання 21. Вірна відповідь А. Стріловий

Див. пояснення до завдання 1.

Завдання 22. Вірна відповідь А. Медіальна і латеральна

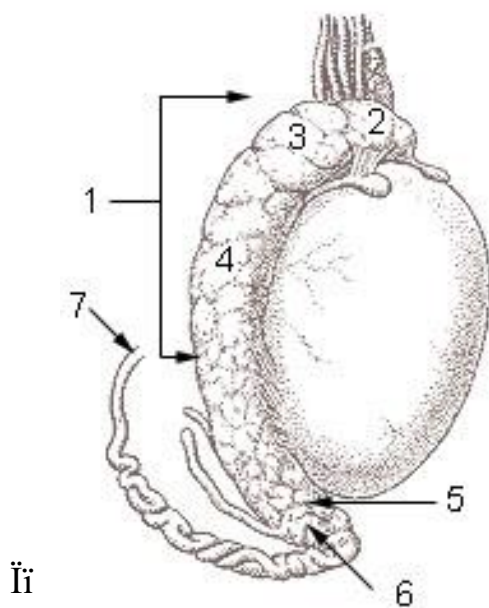
Див. пояснення до завдання 1.

Завдання 23. Вірна відповідь Е. Верхній і нижній латеральна

Див. пояснення до завдання 1.

Завдання 24. Вірна відповідь А. Задньому

Над'яєчко (epididymis) розташоване вздовж заднього краю яєчка, до якого воно щільно приростає, має видовжену форму, довжину приблизно 4 см, ширину – 1 см і товщину – 0,5 см. У над'яєчку виділяють верхню розширену і заокруглену частину, що прилягає до верхнього кінця яєчка, – це головка над'яєчка (caput epididymidis).

Середня частина над'яєчка, що має призмоподібну форму, називається тілом над'яєчка (*corpus epididymidis*), яке поступово звужується і переходить у хвіст над'яєчка (*cauda epididymidis*). На рівні нижнього кінця яєчка хвіст над'яєчка переходить у сім'явиносну протоку, що круто повертає вгору. Білкова оболонка яєчка переходить у білкову оболонку над'яєчка. Окрім того, яєчко і над'яєчко вкриті серозною оболонкою – піхвовою оболонкою яєчка (*tunica vaginalis testis*). нутрощева пластинка (*lamina visceralis*) зростається з білковою оболонкою.

Переходячи на над'яєчко з бічної поверхні яєчка, нутрощева пластинка заходить у щілиноподібну заглибину між яєчком і над'яєчком. Ця заглибина називається пазухою над'яєчка (*sinus epididymidis*). У ділянках головки і хвоста над'яєчка нутрощева пластинка утворює складки – відповідно верхню і нижню зв'язки над'яєчка (*ligg. epididymidis superius et inferius*). Ці зв'язки міцно з'єднують яєчко і над'яєчко, обмежуючи зверху і знизу пазуху над'яєчка. В ділянці заднього краю яєчка нутрощева пластинка піхвової оболонки яєчка переходить у пристінкову пластинку (*lamina parietalis*). Між обома листками утворюється замкнута щілиноподібна серозна порожнина, у якій міститься невелика кількість серозної рідини. Інколи ця порожнина з'єднується з очеревиною порожниною. (<https://anatom.ua/>, малюнок <https://studfile.net>)

Завдання 25. Вірна відповідь В. 7

Див. пояснення до завдання 4.

Завдання 26. Вірна відповідь В. Tunica vaginalis

Див. пояснення до завдання 4.

Завдання 27. Вірна відповідь В. Часточка

Див. пояснення до завдання 16.

Завдання 28. Вірна відповідь D. В звивистих сім'яних каналцях

Див. пояснення до завдання 16.

Завдання 29. Вірна відповідь D. З ектодерми

На 7–8-му тижні внутрішньоутробного життя відбувається статеві диференціація гонади, і вона починає розвиватись або як яєчко, або як

яєчник. Якщо розвиваються яєчка, то в закладці статеві залози на 7-му тижні формуються тяжі епітеліальних сім'яних клітин. Ці тяжі займають радіальне положення, направляючись до того місця, де статеві залози з'єднуються зі стінкою тіла, і де утворюється дещо подібне до брижі.

В подальшому сім'яні тяжі вигинаються, розростаються, діляться на 3–4 нових тяжа, в них розвиваються сперматогонії, тобто клітини, які дають початок сперматозоїдам. Після народження в сім'яних тяжах з'являються просвіти, і вони перетворюються у сім'яні канальні, будова яких остаточно визначається при статевому дозріванні.

В брижі яєчка сім'яні тяжі з'єднуються один з одним в сіть яєчка, а вона в свою чергу – з деякими сечовими канальцями первинної нирки, які збереглися, і які перетворюються у виносні канальці яєчка. Вони відкриваються в мезонефральну протоку, яка стає тут протокою над'яєчка, далі сім'явиносною, а ще далі сім'явипорскуючою протокою.

Нижні кінці сім'явиносних проток розширюються у вигляді ампул. З їх стінок пізніше, з 13-го тижня внутрішньоутробного життя, вип'ячуються сім'яні пухирці. Таким чином, для розвитку чоловічої статеві залози характерно утворення сім'яних тяжів, які перетворюються у сім'яні канальці і вступають у з'єднання з сечовими канальцями первинної нирки.

З яєчком і над'яєчком пов'язано декілька рудиментарних утворень. Привісок яєчка, *appendix testis*, є залишком парамезонефральної протоки. Привісок над'яєчка яєчка, *appendix epididymidis*, є рудиментом протоки первинної нирки. Проточки, які відхиляються, *ductuli aberrantes*, і придаток привіска яєчка, *paradidymis*, утворюються із збірних трубочок первинної нирки.

У чоловіків парамезонефральні протоки загублюються, крім верхніх ділянок, які залишаються у вигляді зрощених з яєчком привісків яєчка. Привісок над'яєчка – залишок мезонефральної протоки, а привісок яєчка (або гідатида сім'яника) – залишок парамезонефральної протоки.

Важливим процесом в розвитку внутрішніх статевих органів є опущення гонад. Опущення яєчок відбувається за допомогою особливої зв'язки – провідника яєчка, *gubernaculum testis*, який утворюється з пахової зв'язки первинної нирки. Ця зв'язка прикріплюється до нижнього полюсу яєчка, іде до передньої черевної стінки і, пройшовши крізь неї закінчується в калитці.

По мірі редукції первинної нирки яєчко займає все більш низьке положення на задній черевній стінці і на 3-му місяці зміщується в ділянку таза.

На 5-му місяці внутрішньоутробного життя яєчко наближується до глибокого пахового кільця, а на 7-му місяці проходить через паховий канал

позаду піхвового відростка і завертає навколо себе очеревину, яка утворює піхвову оболонку яєчка.

Наприкінці 8-го місяця яєчка загалом вже знаходяться в калитці, але нерідко їх опускання завершується після народження. Разом з яєчком переміщується в калитку і первинна нирка, яка редукується і утворює над'яєчко, а мезонефральна протока стає сім'явиносною протокою.

Між шкірою калитки і очеревиною, яка вистеляє її всередині, розташовується декілька м'язових і фаціальних шарів, які є продовженням шарів передньої стінки живота і утворюють оболонки яєчка. (<https://anatom.ua/>)

Завдання 30. Вірна відповідь А. Черевна порожнина

Див. пояснення до завдання 29.

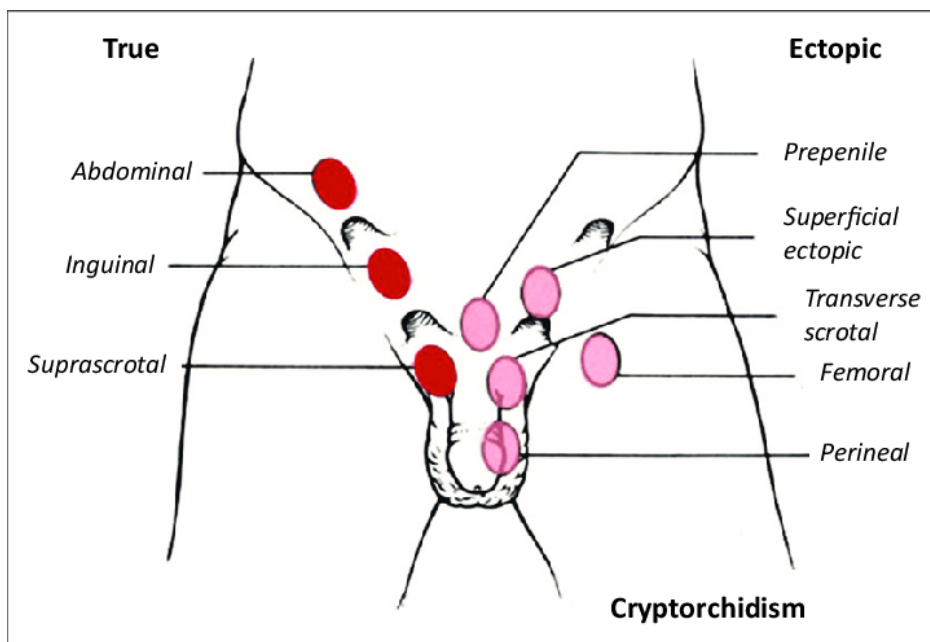
Завдання 31. Вірна відповідь Е. Відсутність обох яєчок

Анорхізм – відсутність яєчок, що супроводжується гормональною дисфункцією і євнухізмом; може поєднуватися з аплазією придатка яєчка і сім'явиносної протоки. Переважає однобічна відсутність яєчка (монорхізм). (<https://pidru4niki.com/>)

Завдання 32. Вірна відповідь А. Відсутність одного яєчка

Див. пояснення до завдання 31.

Завдання 33. Вірна відповідь В. Порушення процесу опускання яєчка в калитку

Аномалією положення яєчка або дистопією яєчка (також: крипторхізм) – називають положення яєчка, яке тимчасово або постійно знаходиться за межами калитки. (малюнок

<https://www.researchgate.net/>)

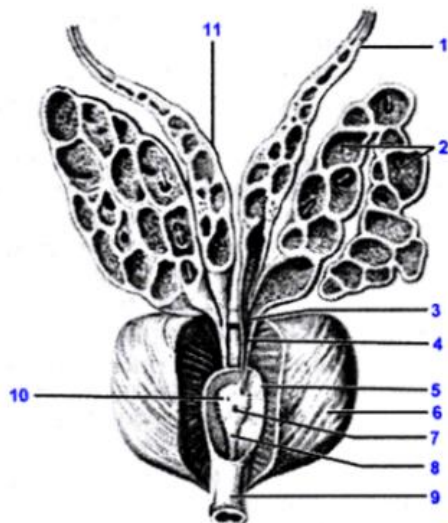
Завдання 34. Вірна відповідь В. Пахвинний канал

Див. пояснення до завдання 29.

Завдання 35. Вірна відповідь D. Простата

Див. пояснення до завдання 19.

Завдання 36. Вірна відповідь D. Ductus excretorius

Сім'яні пухирці — парний орган чоловічої статеві системи. Лівий і правий сім'яний пухирець розташовуються на задній поверхні простати з боків від неї, ззаду від сечового міхура, спереду від прямої кишки. Можливе промацування пальцем через передню стінку прямої кишки з боків від базальних відділів простати. До них підходять сім'явидільні протоки (3), які після

приєднання до сім'яних пухирців переходять в еякуляторні протоки (4), що, відповідно, проходять через простату та відкриваються гирлами в просвіт простатичного відділу сечівника з боків від сім'яного горбка. Тканина сім'яного пухирця має пористу структуру. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 37. Вірна відповідь В. В простатичну частину сечівник

Див. пояснення до завдання 36.

Завдання 38. Вірна відповідь В. Калитки

Внутрішні чоловічі статеві органи: яєчка з придатками, сім'явидільні протоки з сім'яними міхурцями, сім'явпорскувальні протоки, передміхурова залоза і куперові залози. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 39. Вірна відповідь С. Сальними залозами передньої шкірочки

См'яга (лат. smegma < грец. σμήγμα — «шкірне сало») — суміш секрету сальних залоз крайньої плоті, відмерлої епітеліальної тканини і вологи, яка при недостатній гігієні статевих органів у необрізаних чоловіків накопичується в мішку крайньої плоті, а у жінок — навколо клітора та у складках малих статевих губ. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 40. Вірна відповідь А. 3

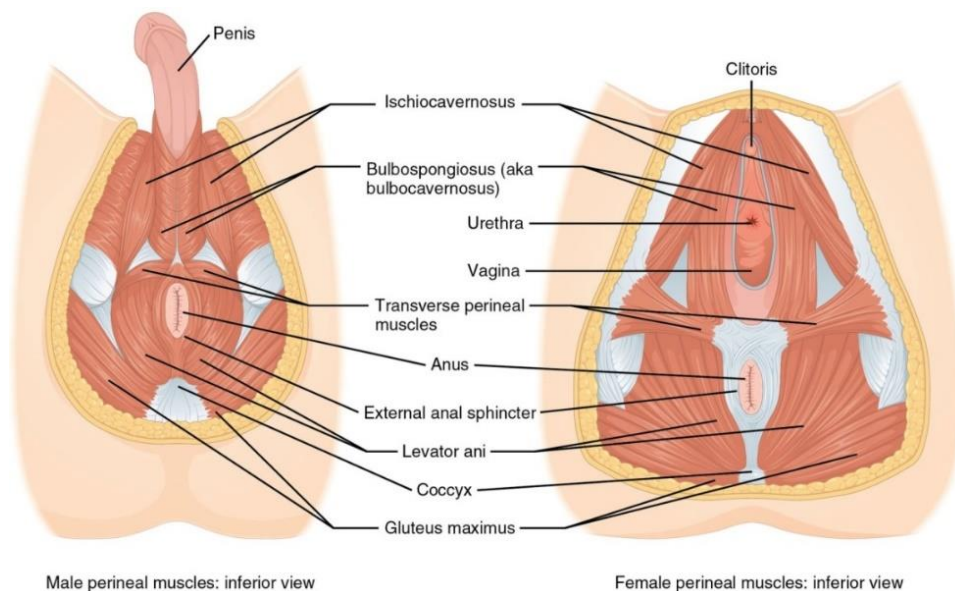
М'язи сечостатевої діафрагми

Поверхневі

- ✓ горбів під лобкову дугу до ніжок клітора – у жінок. У чоловіків – іде до **сідничо–печеристий м'яз** (*m. ischiocavernosus*) – парний, іде від медіальної поверхні сідничих печеристих тіл. Функція м'яза полягає в забезпеченні ерекції члена, або клітора, при здавленні венозних судин.
- ✓ **цибулино–печеристий м'яз** (*m. bulbocavernosus*) – парний. У жінок – виступає сфінктером піхви, початок бере позаду від сухожилкового центру промежини, проходить з обох боків присінка піхви до дорсальної поверхні клітора в нижню фасцію діафрагми і утворює медіальну межу поверхневого простору промежини. У чоловіків – м'яз займає нижньобоківу поверхню цибулини (*bulbus*) і частину губчастого тіла (*corpus spongiosum penis*). Функція м'яза полягає у його скороченні та вивільненні сперми і сечі.
- ✓ **поверхневий поперечний м'яз промежини** (*m. transversus perinei superficialis*) – є парним, представлений тонким м'язовим пучком, який йде поперечно від сідничного горба назустріч такому ж м'язові, який розташований на протилежній стороні і закінчується на середній лінії в промежинному центрі (*centrum perineale*). Функція м'яза – фіксації центру промежини. Цей м'яз у жінок слабший, ніж у чоловіків.

Глибокі

- ✓ **сфінктер сечівника** (*m. sphincter urethrae*) – кільцеподібні пучки – похідні *m. transversus perinei profundus*. У жінок розвинений слабше.
- ✓ **глибокий поперечний м'яз промежини** (*m. transversus perinei profundus*) – парний, бере початок від лобкової кістки (нижньої гілки) і закінчується в серединному сухожильному шві. У товщі залягають бульбоуретральні залози (*glandulae bulbouretrales*) у чоловіків і великі вестибулярні залози (*glandulae vestibulares majores*) у жінок. Цей м'яз зміцнює сечостатеву діафрагму.
(<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 41. Вірна відповідь А. 2

Див. пояснення до завдання 40.

Завдання 42. Вірна відповідь А. 2

Сечостатева діафрагма складається з двох фасціальних листків:

1. Нижня фасція (fascia urogenitalis inferior)
2. Верхня фасція (fascia urogenitalis superior)

Нижня фасція сечостатевої діафрагми (fascia urogenitalis inferior) – волокниста трикутна пластинка, натягнута між гілками лобкової і сідничної кісток, розташовується між поверхневими та глибокими м'язами, покриваючи знизу глибокий поперечний м'яз промежини, а також сфінктер сечівника.

Верхня фасція сечостатевої діафрагми (fascia urogenitalis superior) – прикриває глибокий поперечний м'яз промежини зверху. Обидві фасції прикріплюються з кожного боку до нижньої гілки лобкової кістки і до гілки сідничної кістки. Вони також зростаються по задньому краю сечостатевої діафрагми, утворюючи її задню межу. Верхня фасція у чоловіків зрощена з передміхурової фасцією (fascia prostaticae). Обидві фасції зрощені зі стінками сечівника, а у жінок — із стінкою піхви. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 43. Вірна відповідь А. 2

Виділяють верхньою та нижню фасцією тазової діафрагми (fasciae diaphragmatis pelvis superior et inferior). (<https://uk.wikipedia.org>)

РОЗДІЛ III.

АНАТОМІЯ ЖІНОЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ

- 1. Яка структура не належить до жіночої статеві системи?**
 - В. Лобкове піднесення
 - С. Маткова труба
 - Д. Піхва
 - Е. Сечівник
 - Г. Яєчник
- 2. Передня поверхня матки має назву ...**
 - А. ... міхурова
 - В. ... тазова
 - С. ... крижова
 - Д. ... вісцеральна
 - Е. ... кишкова
- 3. Чим зовні вкритий яєчник?**
 - А. Адвентицією
 - В. Зародковим епітелієм
 - С. Очеревиною
 - Д. Слизовою оболонкою
 - Е. Фіброзною капсулою
- 4. У складі якої зв'язки яєчника розташовані судини, що живлять його?**
 - А. Власна зв'язка яєчника
 - В. Підвішуюча зв'язка яєчника
 - С. Кругла зв'язка матки
 - Д. Матково–пузирна зв'язка
 - Е. Широка зв'язка матки
- 5. Яка зв'язка жіночої статеві системи є похідним очеревини?**
 - А. Власна зв'язка яєчника
 - В. Підвішуюча зв'язка яєчника
 - С. Кругла зв'язка матки
 - Д. Широка зв'язка матки
 - Е. Жодна з перерахованих
- 6. Що утвориться в яєчнику на місці фолікула, що лопнув, безпосередньо після виходу яйцеклітини?**
 - А. Біле тіло
 - В. Жовте тіло
 - С. Новий фолікул
 - Д. Рубець
 - Е. Нічого з перерахованого
- 7. Де розташований яєчник?**
 - А. У калитці
 - В. У порожнині малого тазу
 - С. У порожнині великого тазу
 - Д. У пахвинному каналі
 - Е. Жодне з перерахованих
- 8. Який орган жіночої статеві системи має у своєму складі лійку?**
 - А. Шийка матки
 - В. Тіло матки
 - С. Піхва
 - Д. Маткова труба
 - Е. Яєчник
- 9. Які складки знаходяться у порожнині маткової труби?**
 - А. Косі
 - В. Поздовжні
 - С. Поперечні
 - Д. Циркулярні
 - Е. Жодне з перерахованих
- 10. Яким епітелієм утворена слизова оболонка маткової труби?**
 - А. Багатошаровим плоским
 - В. Кубічним
 - С. Миготливим
 - Д. Перехідним
 - Е. Циліндричним

11. Як називається серозна оболонка матки?

- A. Ендоетрій
- B. Міоетрій
- C. Параметрій
- D. Периметрій
- E. Жодне з перерахованих

12. Як називається слизова оболонка матки?

- A. Ендоетрій
- B. Міоетрій
- C. Параметрій
- D. Периметрій
- E. Жодне з перерахованих

13. Як називається м'язова оболонка матки?

- A. Ендоетрій
- B. Міоетрій
- C. Параметрій
- D. Периметрій
- E. Жодне з перерахованих

14. У якому каналі проходить круга зв'язка матки?

- A. У затульному
- B. У пахвинному
- C. У привідному
- D. У стеговому
- E. У каналі променевого нерва

15. Яка частина матки знаходиться частково в порожнині піхви?

- A. Дно
- B. Перешийок
- C. Тіло матки
- D. Шийка матки
- E. Маткова труба

16. Де знаходиться перешийок матки?

- A. В ділянці середини тіла

B. Між піхвою й надпіхвою частинами шийки

C. Між тілом і дном

D. Між порожниною матки та каналом шийки матки

E. Між маткою та матковою трубою

17. Як у нормі розташована матка?

- A. Відхилена вправо
- B. Нахилена вперед
- C. Відхилена назад
- D. Розташована вертикально
- E. Відхилена вліво

18. Що розташовано безпосередньо попереду матки?

- A. Лобковий симфіз
- B. Пряма кишка
- C. Сечовий міхур
- D. Яєчники
- E. Сечовід

19. Які структури є і в статевому члені і в кліторі у жінок?

- A. Губчасте тіло статевого члена
- B. Передміхурова залоза
- C. Печеристе тіло
- D. Сім'яний пухирець
- E. Передміхурова залоза

20. Де відкривається зовнішній отвір сечівника у жінок?

- A. Між клітором і піхвою
- B. Позаду від піхви
- C. Попереду від клітора
- D. У порожнині піхви
- E. Жодне з перерахованих

21. До зовнішніх жіночих статевих органів належать усі перелічені, крім:

- A. Labia pudenda majora
- B. Labia pudenda minora

- C. Clitoris
- D. Bulbus vestibule
- E. Vagina

22.Розрізняють наступні краї яєчника:

- A. Правий і лівий
- B. Верхній і нижній
- C. Медіальний і латеральний
- D. Вільний і брижовий
- E. Передній і задній

23.Розрізняють наступні кінці яєчника:

- A. Вільний і брижовий
- B. Трубний і матковий
- C. Передній і задній
- D. Правий і лівий
- E. Верхній і нижній

24.Яєчник міститься:

- A. На задній поверхні широкої зв'язки матки
- B. На задній поверхні матки
- C. На передній поверхні широкої зв'язки матки
- D. На передній поверхні матки
- E. На задній поверхні сечового міхура

25.Дозрівання яйцеклітин відбувається у:

- A. Матці
- B. Матковій трубі
- C. Піхві
- D. Яєчнику
- E. Кліторі

26.Яєчник по відношенню до очеревини знаходиться:

- A. Мезоперитонеально
- B. Екстраперитонеально
- C. Інтраперитонеально
- D. Ретроперитонеально
- E. –

27.Запліднення відбувається:

- A. В лійці маткової труби
- B. В перешийку маткової труби
- C. В ампулі маткової труби
- D. В матці
- E. В матковій частині маткової труби

28.Маткова труба має всі перелічені частини, крім:

- A. Лійки
- B. Ампули
- C. Тіла
- D. Перешийка
- E. Маткової частини

29.Маткова труба по відношенню до очеревини розміщена:

- A. Мезоперитонеально
- B. Екстраперитонеально
- C. Ретроперитонеально
- D. Інтраперитонеально
- E. –

30.Для слизової оболонки маткової труби характерні складки:

- A. Поперечні
- B. Колові
- C. Півмісяцеві
- D. Поздовжні
- E. Багатокутні

31.Mesosalpinx – це:

- A. Брижа яєчника
- B. Брижа маткової труби
- C. Брижа матки
- D. Брижа кишки
- E. Брижа червоподібного відростка

32.Mesovarium – це:

- A. Брижа маткової труби
- B. Брижа матки
- C. Брижа кишки

- D. Брижа червоподібного відростка
- E. Брижа яєчника

33. Mesometrium – це:

- A. Брижа маткової труби
- B. Брижа матки
- C. Брижа кишки
- D. Брижа червоподібного відростка
- E. Брижа матки

34. Perimetrium – це:

- A. Зовнішня оболонка матки
- B. Слизова оболонка матки
- C. М'язова оболонка матки
- D. Брижа матки
- E. Жирова тканина між листками брижі матки

35. Parametrium – це:

- A. Жирова тканина між листками брижі матки
- B. Слизова оболонка матки
- C. М'язова оболонка матки
- D. Брижа матки
- E. Зовнішня оболонка матки

36. Endometrium – це:

- A. Жирова тканина між листками брижі матки
- B. Слизова оболонка матки
- C. М'язова оболонка матки
- D. Брижа матки
- E. Зовнішня оболонка матки

37. Myometrium – це:

- A. М'язова оболонка матки
- B. Жирова тканина між листками брижі матки
- C. Слизова оболонка матки
- D. Брижа матки
- E. Зовнішня оболонка матки

38. Складки слизової піхви:

- A. Plicae longitudinales

- B. Plicae spirales
- C. Plicae circulares
- D. Rugae vaginales
- E. Plicae semilunares

39. Якими структурами

обмежений присінок піхви ?

- A. Великими статевими губами
- B. Клітором
- C. Цибулинами присінка
- D. Малими статевими губами
- E. Лобковим горбом

40. Аналогом губчастого тіла

статевого члена є:

- A. Клітор
- B. Цибулина присінка
- C. Великі статеві губи
- D. Малі статеві губи
- E. Присінкові залози

41. Аналогом печеристого тіла

статевого члена є:

- A. Цибулина присінка
- B. Великі статеві губи
- C. Клітор
- D. Малі статеві губи
- E. Присінкові залози

КЛЮЧ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ РОЗДІЛУ III: АНАТОМІЯ ЖІНОЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ

1.	D	12.	A	23.	B	34.	A
2.	A	13.	B	24.	A	35.	A
3.	B	14.	B	25.	D	36.	B
4.	B	15.	D	26.	C	37.	A
5.	B	16.	D	27.	C	38.	D
6.	B	17.	B	28.	C	39.	D
7.	B	18.	C	29.	D	40.	B
8.	D	19.	C	30.	D	41.	C
9.	B	20.	A	31.	B		
10.	C	21.	E	32.	E		
11.	D	22.	D	33.	E		

ПОЯСНЕННЯ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ РОЗДІЛУ III. АНАТОМІЯ ЖІНОЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ

Завдання 1. Вірна відповідь D. Сечівник.

Зовнішні жіночі статеві органи або вульва (лат. *Organa genitalia feminina externa*) — це статеві органи, які видно неозброєним оком, при огляді: лобковий горб, великі та малі статеві губи, клітор (голівка та каптур), промежина, гімен, зовнішні отвори сечівника та вагіни. Вульву не слід плутати із піхвою: це загальна назва ряду органів.

До внутрішніх жіночих статевих органів відносять вагіну, матку, шийку матки, фаллопієві труби та яєчники. Маткові труби, яєчники та їх зв'язки мають загальну назву – придатки матки. Також до них анатомічно відноситься більша частина клітора (тіло, ніжки, печеристі тіла). (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 2. Вірна відповідь А. ... міхурова

Матка (лат. *uterus, hystera, metra*) – це непарний м'язово–порожнистий орган трикутної, дещо опуклої форми з зігнутим наперед положенням (*anteversio*), розміщений у порожнині малого таза. Спереду від матки

локалізований сечовий міхур, позаду — пряма кишка, а по боках — широкі зв'язки. У жінок, що не народжували, матка завдовжки 7–8 см, в ширину 5 см, товщиною 1-2 см, об'ємом 80-200 мл, масою 40-70 г. Після других пологів розміри матки збільшуються у 1,2 рази, а маса зростає на 20-30 г. Матка складається з 3 шарів — слизового (ендометрій), м'язового (міометрій) та серозного (периметрій).

У матці розрізняють: тіло, перешийок та шийку матки. На верхній частині тіла матки, вище від з'єднання маткових труб, знаходиться дно матки. Тіло матки має дві поверхні — передню та задню, і два краї — лівий і правий, до них прикріплюються широкі зв'язки матки. У місці впадання маткових труб у тіло матки утворюються кути — роги матки. Тіло поступово переходить у перешийок довжиною 1 см, а перешийок, переходить у найвузчу частину — шийку матки.

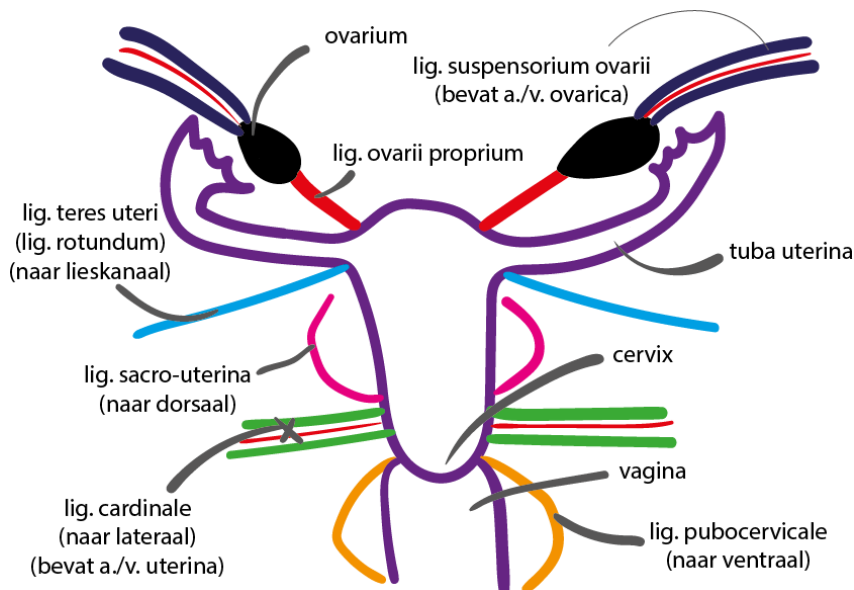
Шийка матки є найдовшою частиною матки у формі видовженого циліндра довжиною 3 — 4 см, діаметром біля 2,5 см. Вона з'єднує вагіну із маткою, відкриваючись у матку внутрішнім вічком (отвором), а у вагіну зовнішнім вічком, які є сфінктерами. У шийці матки виділяють 2 частини — надвагінальну та вагінальну. Вагінальна частина виступає у піхву і доступна для огляду дзеркалами, на ній знаходиться зовнішнє вічко. Надвагінальна частина розташована вище від місця з'єднання до шийки матки стінок піхви (склепіння).

Порожнина, яка з'єднує шийку матки із вагіною, називається цервікальним каналом (ендоцервікс), який завдовжки біля 2 – 3 см. Він вистелений одношаровим циліндричним епітелієм, а слизова оболонка його — складчаста. У шийці матки є залози, які виділяють цервікальний слиз — в'язкоподібну речовину, що заповнює ендоцервікальний канал і контролює надходження сперматозоїдів і різних мікроорганізмів до матки, тобто має захисну функцію. Слиз є прекрасним місцем для функціонування сперматозоїдів і потрапити до нього можуть від 1 до 2 000 сперматозоїдів, решта під дією рН вагіни вмирають (перебуваючи за межами слизу надто довго). Цервікальний слиз змінюється протягом менструального циклу та статевих гормонів (естроген та прогестерон). Перед овуляцією, коли естрогену виробляється найбільше, слиз стає водянистим та рясним. Сперма з легкістю проникає крізь таку консистенцію слизу і потрапляє до матки. Після овуляції жовте тіло починає виділяти прогестерон, який зменшує кількість, в'язкість та густість слизу, що не дає проходити сперматозоїдам. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 3. Вірна відповідь В. Зародковим епітелієм

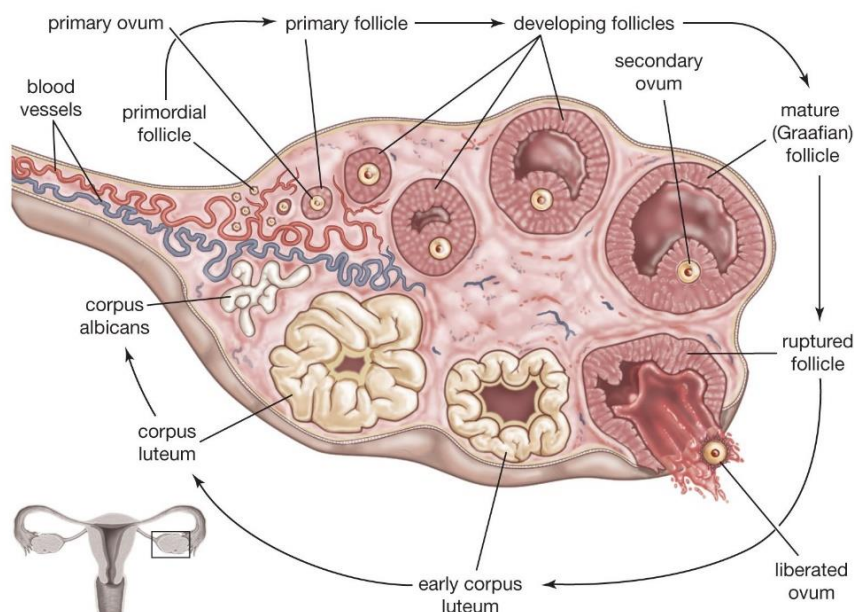
У ссавців яєчник парний, здебільшого овальної форми, розміщений у перитонеальній порожнині. Зовні яєчник покритий, так званим, поверхневим (зародковим) епітелієм, під яким розташована фолікулярна зона; в ній розрізняють фолікули, жовті тіла та інтерстиціальні, або зернисті, клітини (з внутр. секрецією). У фолікулах яйцеклітина проходить усі стадії росту. Внутрішня, так звана, мозкова, речовина яєчника — пухка сполучна тканина, багата на кровоносні та лімфатичні судини та нерви. З віком яєчник атрофується. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 4. Вірна відповідь В. Підвішуюча зв'язка яєчника

До стінки таза яєчник прикріплюється зв'язкою, що підвішує яєчник (lig. suspensorii ovarii) або лійкотазовою (lig. infundibulopelvicum); із маткою зв'язаний власною зв'язкою (lig. ovarii proprium). Яєчники мають велику рухливість та слідують за змінами положення

матки. (За Венціківським Б.М. 2017р., малюнок <https://en.wikipedia.org>)

© 2012 Encyclopædia Britannica, Inc.

Завдання 5. Вірна відповідь В.

Підвішуюча зв'язка яєчника.

Див. пояснення до завдання 4.

Завдання 6. Вірна відповідь . В.

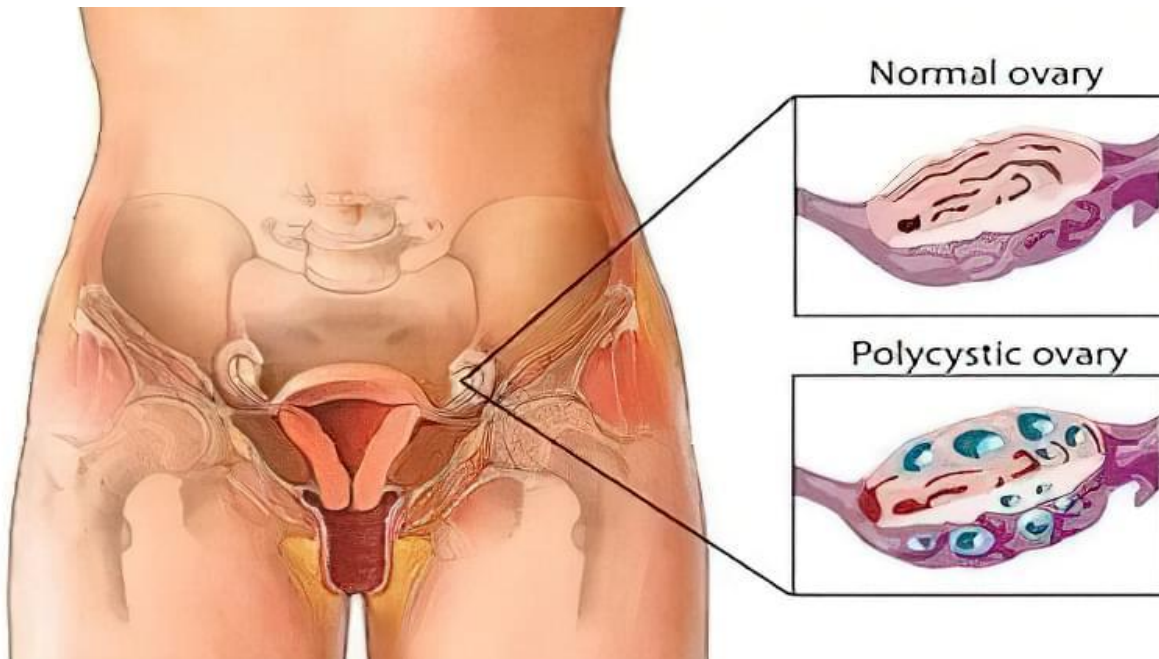
Жовте тіло

Жовте тіло (лат. Corpus luteum) — тимчасова залоза внутрішньої секреції в жіночому організмі,

що утворюється після овуляції в яєчнику на місці Граафого фолікула. Жовте тіло виробляє гормон прогестерон. Назву жовте тіло отримало завдяки жовтому кольору свого вмісту. (<https://uk.wikipedia.org>)

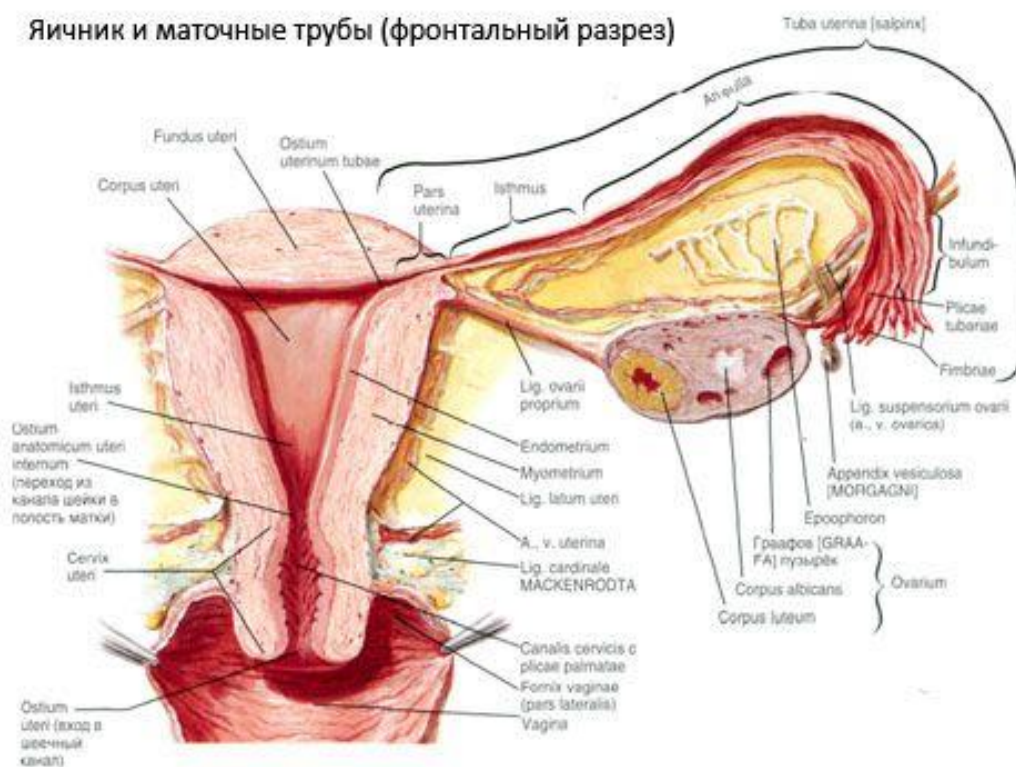
Завдання 7. Вірна відповідь В. У порожнині малого тазу

Яєчники — парні жіночі статеві залози. Розташовуються вони у порожнині малого тазу в окремому заглибленні очеревини і прикріплюються до задньої стінки очеревини широкою зв'язкою. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 8. Відповідь D. Маткова труба

Яичник и маточные трубы (фронтальный разрез)

Фаллопієві труби, маткові труби, яйцепроводи (лат. *tubae uterinae*, дав.–гр. *σαλπίγγες*) — трубчасті утворення завдовжки близько 10 см, що з'єднують порожнину матки з черевною порожниною і доправляють яйцеклітину з яєчника в матку. Названі на честь італійського анатома XVI ст. Габріеле Фаллопіо.

Труба складається з чотирьох частин: маткової, перешийка, ампули та абдомінальної частини чи лійки.

Маткова, інтерстиціальна чи інтрамуральна частина (*pars uterina*, *pars interstitialis*, чи *pars intramuralis*) проходить у товщі стінки матки і відкривається в її порожнину матковим чи проксимальним отвором труби (*ostium uterinum tubae*). Завдовжки маткова частина — 1-3 см. Це найвужчий відділ труби, його просвіт не більш ніж 1 мм.

Перешийок (*isthmus tubae uterinae*) — короткий відрізок труби після виходу її з матки. Він завдовжки 3–4 см, товщина стінок труби в ньому найбільша.

Ампулярна частина чи ампула (*ampulla tubae uterinae*) — найбільша за протяжністю, звивиста частина труби, завдовжки близько 8 см.

Абдомінальна частина чи лійка (*infundibulum tubae uterinae*) — кінцева, найбільш широка частина труби. Відкривається в черевну порожнину, утворюючи черевний чи дистальний отвір труби (*ostium abdominale tubae*) і закінчуючись бахромками (*fimbriae tubae*) 1–1,5 см завдовжки, які оточують яєчник. Найдовша з бахромок, що сягає завдовжки 2–3 см, часто розташовується по зовнішньому краю яєчника й називається яєчником (*fimbria ovarica*).

Стінка труби складається з чотирьох шарів: серозного, підсерозного, м'язового і внутрішньої слизової оболонки. Серозна оболонка (*tunica serosa*) утворюється з верхнього краю маткової зв'язки й покриває трубу з усіх боків, за винятком нижнього краю, де дупліката очередини утворює брижі труби (*mesosalpinx*). Підсерозна оболонка чи підсерозна основа (*tunica subserosa*, *tela subserosa*) виражена лише в ділянці перешийка та ампули, це пухка сполучнотканинна оболонка, що містить у собі нерви, кровоносні та лімфатичні судини. М'язова оболонка (*tunica muscularis*) складається із зовнішнього шару поздовжніх гладких м'язових волокон, внутрішнього шару циркулярних гладких волокон. Слизова оболонка (*tunica mucosa*) вистилає порожнину труби, утворюючи поздовжні складки (*plicae tubariae*) на всьому її протязі. Ближче до черевного отвору слизова стає товстішою і має більше складок; найбільш численні вони в лійці. Слизова оболонка покрита багатошаровим миготливим епітелієм, війки якого коливаються у бік матки. Перистальтика м'язів труб і коливання війок епітелію сприяють просуванню яйцеклітини від лійки до порожнини матки. (<https://uk.wikipedia.org>

(малюнок - Неттер Ф. Атлас анатомії людини : пер. з англ. / Ф. Неттер ; за ред. Ю.Б. Чайковського. – Львів : Наутілус, 2009. – 616 с.)

Завдання 9. Вірна відповідь В. Поздовжні

Див. пояснення до завдання 8.

Завдання 10. Вірна відповідь С. Миготливим

Див. пояснення до завдання 8.

Завдання 11. Вірна відповідь D. Периметрій

Стінки тіла матки завтовшки 1,5 см. Маткова стінка складається з трьох шарів, або оболонок: периметрію, міометрію та ендометрію. У товщі стінки проходять інтрамуральні ділянки маткових труб.

Периметрій (perimetrium) — зовнішня, серозна оболонка матки, являє собою листок очеревини

Міометрій (myometrium) — серединна, м'язова оболонка. Складається з гладких м'язових волокон.

Ендометрій (endometrium) — внутрішня, слизова оболонка (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 12. Вірна відповідь А. Ендометрій

Див. пояснення до завдання 11.

Завдання 13. Вірна відповідь В. Міометрій

Див. пояснення до завдання 11.

Завдання 14. Вірна відповідь В. У пахвинному

Кругла зв'язка матки (лат. ligamentum teres uteri) — тяж зі сполучної і гладком'язової тканини завдовжки 10—15 см, який починається від кута матки, нижче і допереду від початку маткової труби. Кругла зв'язка матки прямує в товщі широкої зв'язки матки до бічної стінки малого таза, далі вгору і вперед до глибокого пахвинного кільця. На своєму шляху вона перетинає затульні судини і нерв (vasa obturatoria et nervus obturatorius), бічну пупкову складку (plica umbilicalis lateralis), зовнішню клубову вену (v. iliaca externa), нижні надчеревні судини (vasa epigastrica inferiora). Після проходження через пахвинний канал, вона виходить через його поверхнєве кільце і розгалужується в тканинах великих статевих губ, лобкового підвищення. (<https://uk.wikipedia.org>).

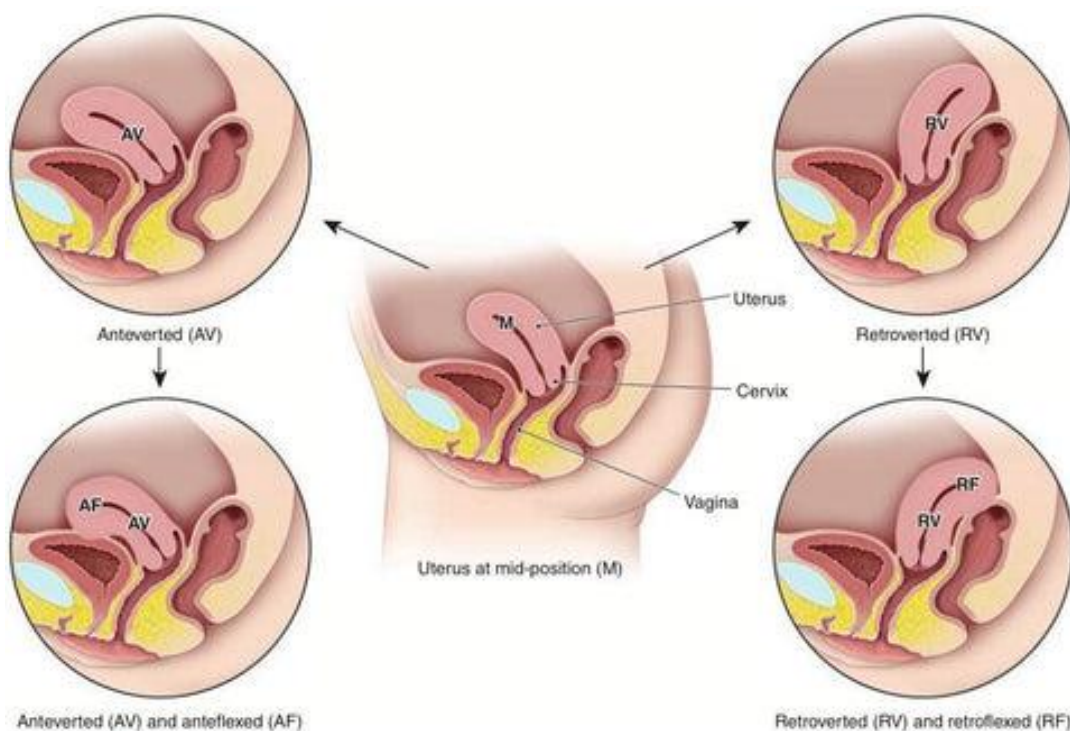
Завдання 15. Вірна відповідь D. Шийка матки

Шийка матки (лат. *cervix uteri*) — нижній сегмент матки завдовжки 2–3 см, канал якого сполучає порожнину матки з вагіною. Дозволяє сперматозоїдам проникнути в матку після коїтусу. У середньому шийка матки завдовжки 3–4 см. Має вагінальну частину (*portio vaginalis cervicis, ectocervix*), доступну для огляду, та надвагінальну (*portio supravaginalis cervicis*). Місце переходу шийки матки в її тіло звужене і називається перешийком матки (*isthmus uteri*). У місці з'єднання шийки матки з вагіною утворюються вагінальне склепіння (*fornices vaginae*). Розрізняють переднє склепіння (коротке), заднє (глибше) і два бічних. Шийкою матки проходить цервікальний канал (*canalis cervicis uteri, endocervix*), що відкривається в порожнину вагіни зовнішнім отвором чи зівом матки (*orificium externum uteri, ostium uteri*), у порожнину матки — внутрішнім отвором (*orificium internum uteri*). (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 16. Вірна відповідь D. Між порожниною матки та каналом шийки матки

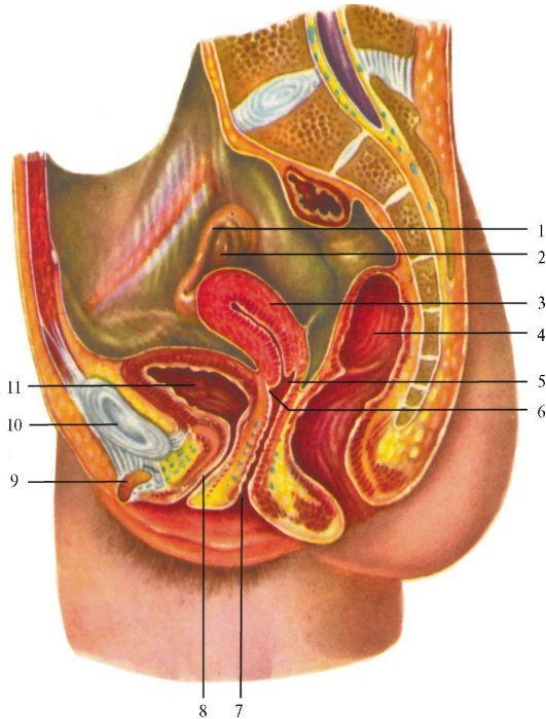
Перешийок (*isthmus uteri*) — канал завдовжки близько 1 см, розташований між порожниною матки та каналом шийки матки. У ділянці перешийка розташований внутрішній зів шийки матки (*orificium internum uteri*). Під час вагітності і пологів нижня частина тіла матки та перешийок становлять нижній сегмент матки. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 17. Вірна відповідь В. Нахилена вперед

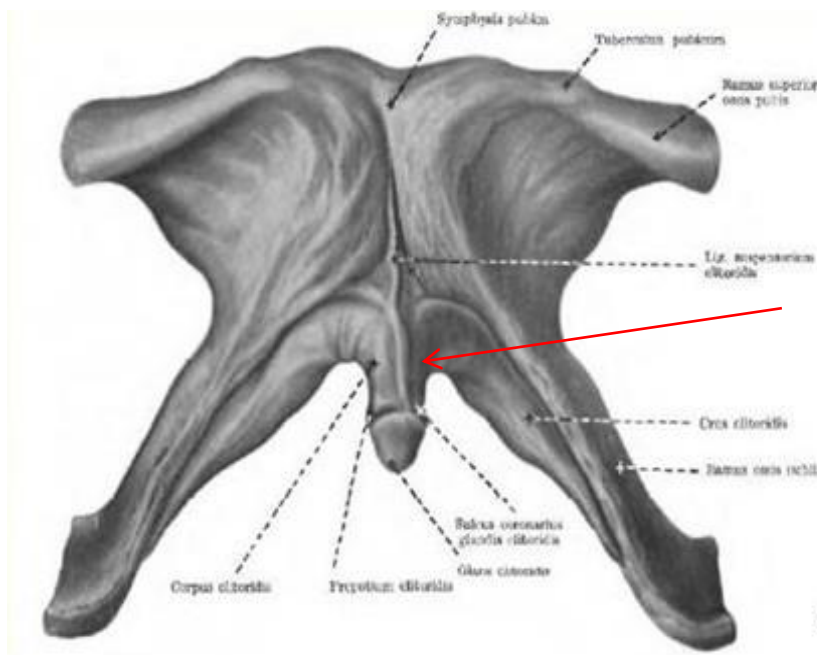
Anteflexio (антефлексіо) – перегин матки допереду– до сечового міхура – і є типовим положенням. Retroflexio (ретрофлексіо) – перегин матки дозаду. У багатьох випадках є анатомічною нормою.
(<http://sana.rovno.ua/guide/zahvorjuvannja/zagin-matki>,
малюнок <https://www.juju.com.au/>)

Завдання 18. Вірна відповідь С. Сечовий міхур

(на малюнку під номером 11)
(<https://uk.wikipedia.org>)

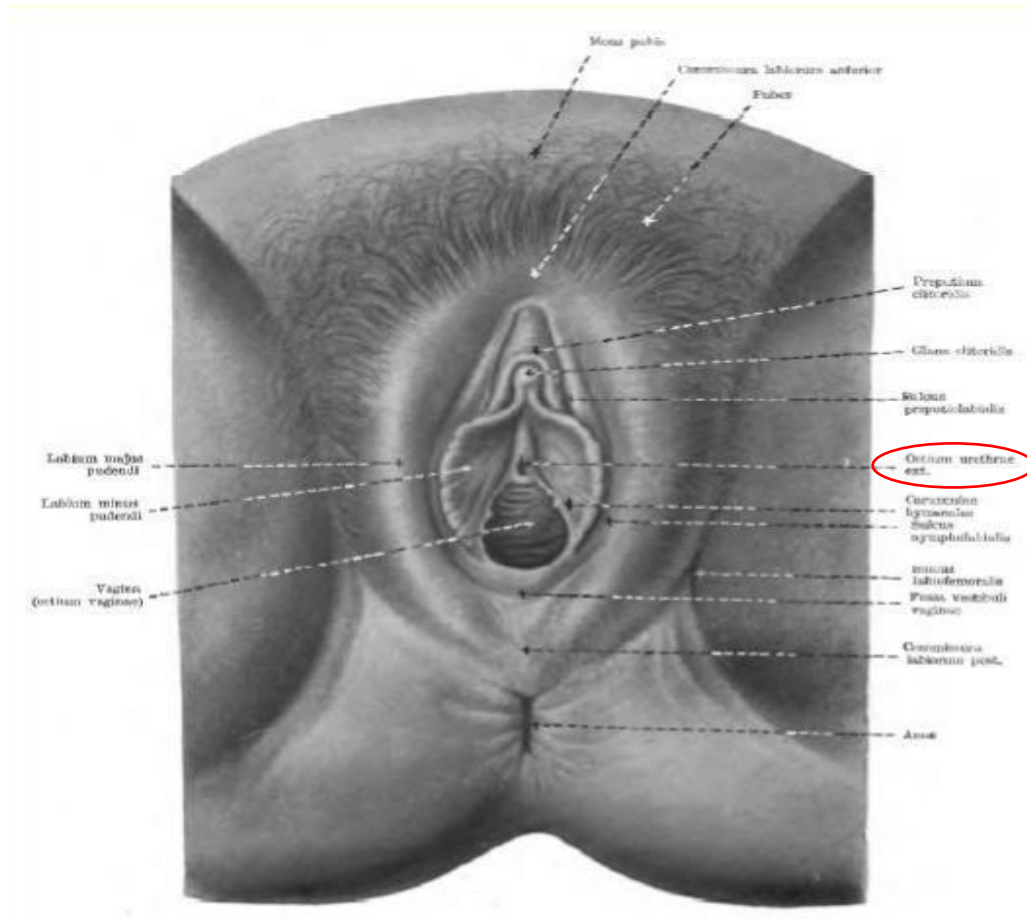
Завдання 19. Вірна відповідь С. Печеристе тіло

(<https://studfile.net/>)

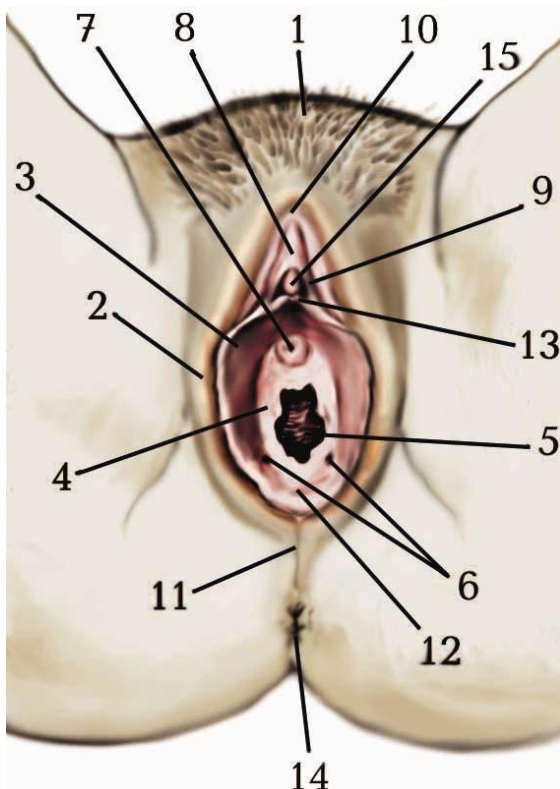
Завдання 20. Вірна відповідь А. Між клітором і піхвою

(<https://studfile.net/>)

Завдання 21. Вірна відповідь Е. Vagina (малюнок <https://studfile.net/>)

Зовнішні жіночі статеві органи.

1. Mons pubis.
2. Labium majus pudendi.
3. Labium minus pudendi.
4. Hymen.
5. Ostium vaginae.
6. Ostium ductus glandulae vestibularis major.
7. Ostium urethrae externum.
8. Clitoris.
9. Preputium clitoridis.
10. Commissura labiorum anterior.
11. Commissura labiorum posterior.
12. Fossa vestibuli vaginae.
13. Frenulum clitoridis.
14. Anus.

(<https://studfile.net/>)

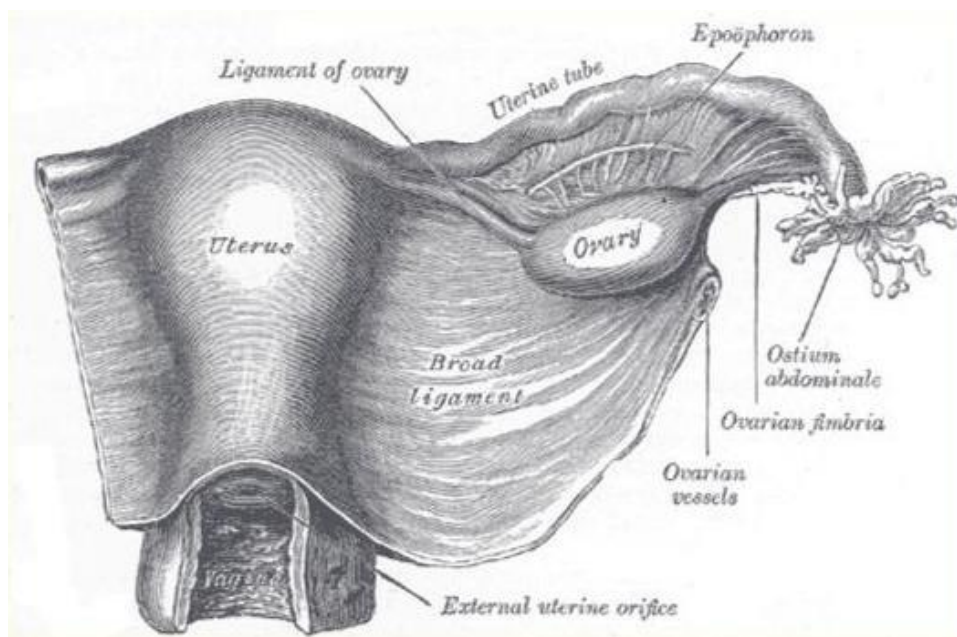
Завдання 22. Вірна відповідь D. Вільний і брижовий

У яєчників виділяють медіальну (навернуту в порожнину малого таза) і латеральну (прилеглу до стінки малого таза) поверхні. Передній край називається брижовим краєм, задній – вільним. На брижовому краї є поглиблення, ворота яєчника (лат. *hilum ovarii*), до яких входять артерії, вени, лімфатичні судини та нерви. Розрізняють два кінці: матковий кінець (лат. *extremitas uterina*), звернений до латерального кута матки, і трубний кінець (лат. *extremitas tubaria*), звернений до маткової труби. Маточний кінець з'єднаний з маткою за допомогою власного зв'язування яєчника (лат. *lig. ovarii proprium*). Також до зв'язкового апарату відноситься зв'язка, що підвішує яєчник (лат. *lig. suspensorium ovarii*) і коротка брижа (лат. *mesovarium*). (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 23. Вірна відповідь B. Трубний і матковий

Див. пояснення до завдання 22.

Завдання 24. Вірна відповідь A. На задній поверхні широкої зв'язки матки

(<https://studfile.net/>)

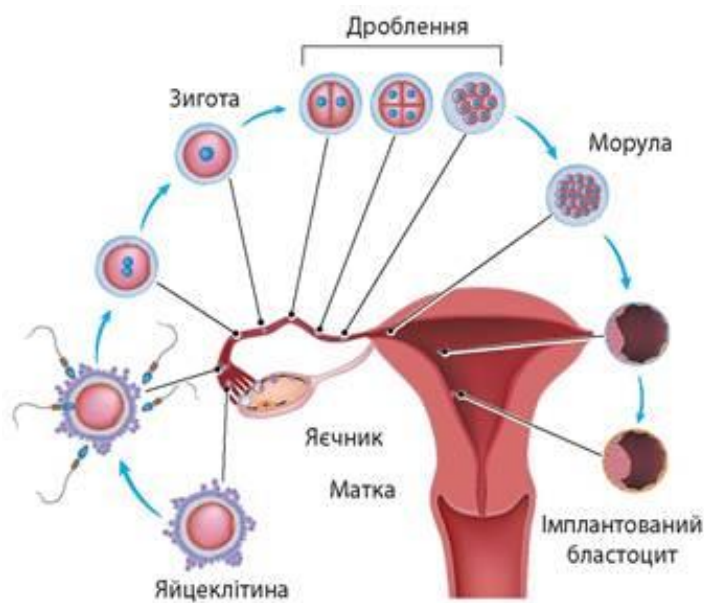
Завдання 25. Вірна відповідь D. Яєнику матковий

Див. пояснення до завдання 3.

Завдання 26. Вірна відповідь C. Інтраперитонеально

Див. пояснення до завдання 3.

Завдання 27. Вірна відповідь C. В ампулі маткової труби

Заплідненням у людини, як і в інших живих організмів, називається процес з'єднання (злиття) зрілої чоловічої (сперматозоїд) і жіночої (яйцеклітина) статевих клітин, у результаті якого утворюється одна клітина (зигота), що є початком нового організму. Люди є представниками ссавців, і тому запліднення у них внутрішнє — воно відбувається в організмі жінки. У заплідненні беруть участь

чоловіча (сперматозоїд) та жіноча (яйцеклітина) гамети. Запліднення зазвичай відбувається в ампулі маткової труби. У цьому процесі виділяють кілька етапів. (<https://uahistory.co/pidruchnik>)

Завдання 28. Вірна відповідь С. Тіла

Див. пояснення до завдання 8.

Завдання 29. Вірна відповідь D. Інтраперитонеально

Маткова труба розташована у верхній частині широкої зв'язки матки, вкрита очеревиною з усіх боків, має брижу (mesosalpinx). Найближча до матки частина труби проходить до стінки таза горизонтально, потім огинає яєчник спочатку вгору по передньому його краю, а після досягнення верхнього кінця яєчника — вниз. (<http://um.co.ua/>)

Завдання 30. Вірна відповідь D. Поздовжні

Див. пояснення до завдання 8.

Завдання 31. Вірна відповідь В. Брижа маткової труби

Див. пояснення до завдання 29.

Завдання 32. Вірна відповідь Е. Брижа яєчника

Мезоварій — це частина широкої зв'язки матки, яка підвішує яєчники. Яєчник не вкритий мезоварієм; скоріше, він покритий зародковим епітелієм. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 33. Вірна відповідь Е. Брижа матки

Мезометрій — це брижа матки. Він становить більшу частину широкої зв'язки матки, за винятком лише ділянок, прилеглих до маткової труби (мезосальпінкс) і яєчника (мезоварія). (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 34. Вірна відповідь А. Зовнішня оболонка матки

Див. пояснення до завдання 11.

Завдання 35. Вірна відповідь А. Жирова тканина між листками брижі матки

Параметрій відноситься до тканини, розташованої краніально від сечоводу, між тілом матки і боковиною таза, що оточує маткову артерію. Параметрій включає поверхневу ніжку матки (маткова артерія і поверхнева маткова вена) і пов'язані з ними сполучну тканину і лімфатичні канали. (<https://uk.wikipedia.org>)

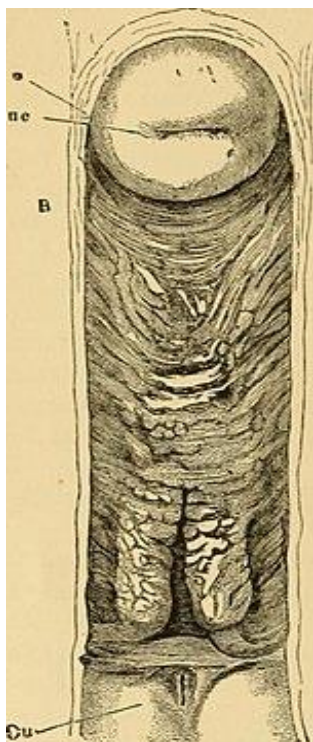
Завдання 36. Вірна відповідь В. Слизова оболонка матки

Див. пояснення до завдання 11.

Завдання 37. Вірна відповідь А. М'язова оболонка матки

Див. пояснення до завдання 11.

Завдання 38. Вірна відповідь D. Rugae vaginales

Вагінальні складки – це структури піхви, що представляють собою поперечні виступи, сформовані з підтримуючих тканин і епітелію піхви у жінок. Деякі стани можуть спричинити зникнення вагінальних морщин і зазвичай пов'язані з пологами та випаданням тазових структур. Руги сприяють еластичності та еластичності піхви та її здатності розтягуватися й повертатися до попереднього стану. Ці структури не тільки дозволяють розширити і збільшити площу поверхні вагінального епітелію, вони забезпечують простір, необхідний для мікробіоти піхви. Форма і структура морщин підтримуються і підтримуються власною пластинкою піхви, а також передньою і задньою складками. (<https://uk.wikipedia.org>)

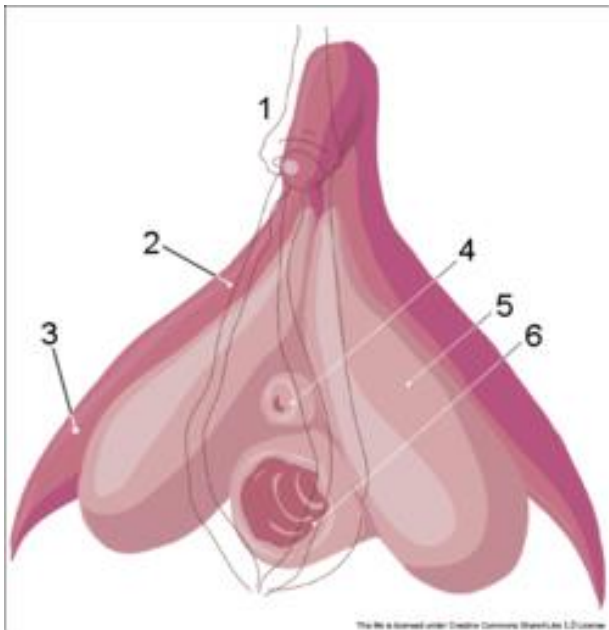
Завдання 39. Вірна відповідь D. Малими статевими губами

Прісінок піхви (лат. vestibulum vaginae) – жіночий статевий орган, частина вульви. За походженням – дистальний кінець сечостатевого синуса ембріона.

Межею присінка є дівоча пліва або її рештки, що відокремлюють зовнішні статеві органи від внутрішніх. Спереду присінок обмежений клітором, ззаду – задньою спайкою, з боків – малими статевими губами. Простір між плівкою і

задньою спайкою називається човноподібною ямкою (*fossa navicularis*), у неї відкриваються протоки великих присінкових залоз. Під клітором розміщується зовнішній отвір сечовипускного каналу. Біля отвору сечівника розміщена частина вивідних проток малих присінкових залоз (решта відкривається в сам канал).

По боках від піхвового отвору розташовані дві цибулини присінка або кліторальні цибулини (*bulbi vestibuli*) – утворення, гомологічні за походженням і ідентичні за будовою непарному губчастому тілу статевго члена. Права (*bulbus dexter*) і ліва (*bulbus sinister*) цибулини з'єднані між собою тоншою спайкою (*commissura bulborum*), розташованою між зовнішнім отвором сечівника і клітором. Складаються з густого сплетіння судин, оточених сполучною тканиною і пучками гладком'язових клітин. Бічні частини цибулин злегка сплюснені і знаходяться в основі великих статевих губ, прилягаючи своїми задніми кінцями до великих присінкових залоз. Ззовні цибулини покриті пучками цибулинно-губчастого м'яза. Вважалося, що на відміну від губчастого тіла статевго члена, тісно зв'язаного з печеристими тілами і сечівником, цибулини присінку чітко відмежовані від клітора, зовнішнього отвору сечівника і присінка піхви. Проте, недавнє патолого–анатомічне дослідження показало, що в жінок дітородного віку цибулини присінка тісно зв'язані з нижньою частиною піхви, сечівником і печеристими тілами клітора. Окрім того, відзначено, що у дітородному віці об'єм еректильної тканини багато більший, ніж після менопаузи (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 40. Вірна відповідь В. Цибулина присінка

Див. пояснення до завдання 21.

Завдання 41. Вірна відповідь С. Клітор

Клітор (лат. *clitoris*) – жіночий зовнішній статевий орган, розташований у вульві, у верхньому кутку малих статевих губ, над отвором сечівника. З анатомічної точки зору клітор гомологічний чоловічому статевому члену – він теж складається з двох печеристих тіл

(ніжок клітора), кожне окремо оточене товстою волокнистою мембраною і закінчується голівкою на дистальному кінці. Клітор має високу ерогенну чутливість. (малюнок <https://uk.wikipedia.org>)

РОЗДІЛ IV.

АНАТОМІЯ ОРГАНІВ ЕНДОКРИННОГО АПАРАТУ

1. **Що є відмінною ознакою залоз внутрішньої секреції?**
 - A. Їхні протоки відкриваються у внутрішнє середовище організму
 - B. Всі вони мають часточкову будову
 - C. Всі вони є похідними кишкової трубки
 - D. Вони не мають вивідної протоки
 - E. Виділяють секрет у порожнини тіла
2. **Яка ендокринна залоза не є похідною нервової трубки?**
 - A. Гіпофіз
 - B. Епіфіз
 - C. Кіркова речовина надниркової залози
 - D. Мозкова речовина надниркової залози
 - E. Щитоподібна
3. **Назвіть ендокринну залозу, що розташовується у верхньому середостінні позаду руків'я груднини**
 - A. Тимус
 - B. Щитоподібна
 - C. Гіпофіз
 - D. Шишкоподібна
 - E. Надниркова
4. **Який симптом свідчить про гіперфункцію щитоподібної залози?**
 - A. Екзофтальм
 - B. Крихкість костей
 - C. Мікседема
 - D. Підвищення рівня цукру
 - E. Зниження частоти серцевих скорочень
5. **Назвіть відділ головного мозку з яким пов'язаний гіпофіз**
 - A. Середній мозок
 - B. Таламус
 - C. Гіпоталамічна ділянка
 - D. Епіталамус
 - E. Метаталамус
6. **Де розташована щитоподібна залоза?**
 - A. Між щитоподібним хрящем і надгортанником
 - B. У верхній частині трахеї, на рівні персноподібного хряща гортані
 - C. На передній поверхні щитоподібного хряща
 - D. Над щитоподібним хрящем
 - E. Позаду гортані
7. **Порушення функції якої ендокринної залози призводить до крихкості кісток?**
 - A. Надниркової
 - B. Прищитоподібної
 - C. Тимуса
 - D. Щитоподібної
 - E. Підшлункової
8. **Який гормон виділяє мозкова речовина наднирників?**
 - A. Преднізолон
 - B. Інсулін
 - C. Гідрокортизон
 - D. Адреналін
 - E. Глюкагон
9. **Які гормони виділяє кіркова речовина наднирників?**
 - A. Соматотропний і тіреотропний

- В. Норадреналін й адреналін
 С. Кортикостероїди
 D. Інсулін і глюкагон
 Е. Глюкагон
10. **Яка залоза внутрішньої секреції розташована в ділянці турецького сідла?**
 А. Тимус
 В. Параганглій
 С. Епіфіз
 D. Гіпофіз
 Е. Паращитоподібна
11. **Яка ендокринна залоза є одночасно і органом імунного захисту?**
 А. Вилочкова залоза
 В. Наднирник
 С. Паращитоподібна залоза
 D. Щитоподібна залоза
 Е. Тимус
12. **Де розташована вилочкова залоза?**
 А. У верхньому середостінні
 В. У заочеревинному просторі
 С. У нижньому середостінні
 D. У порожнині очеревини
 Е. Жодне з перерахованого
13. **В якій частині підшлункової залози розташований інсулярний апарат, що виконує ендокринну функцію?**
 А. Голівка
 В. Тіло
 С. Хвіст
 D. Шийка
 Е. Головна протока
14. **Який гормон виділяють острівці Лангерганса підшлункової залози?**
 А. Інсулін
 В. Норадреналін
 С. Паратгормон
 D. Соматотропін
 Е. Тироксин
15. **Яка залоза внутрішньої секреції розташована біля colliculi superiores середнього мозку?**
 А. Вилочкова
 В. Щитоподібна
 С. Епіфіз
 D. Параганглій
 Е. Паращитоподібна
16. **Які гормони виділяє яєчник?**
 А. Андрогени
 В. Глюкокортикоїди
 С. Естрогени
 D. Мінералокортикоїди
 Е. Тироксин
17. **Які гормони виділяє яєчко?**
 А. Андрогени
 В. Глюкокортикоїди
 С. Естрогени
 D. Мінералокортикоїди
 Е. Тироксин
18. **Яка залоза внутрішньої секреції виділяє соматотропний гормон?**
 А. Гіпофіз
 В. Епіфіз
 С. Наднирник
 D. Щитоподібна залоза
 Е. Паращитоподібна залоза
19. **У якому органі з наведених, фолікул є морфофункціональною одиницею?**
 А. Вилочнової
 В. Гіпофіза
 С. Наднирників
 D. Щитоподібної
 Е. Паращитоподібної
20. **Прояви 0 (поява вторинних чоловічих ознак) пов'язана з патологією:**

- A. Надниркових залоз
 - B. Щитоподібної залози
 - C. Підшлункової залози
 - D. Тимуса
 - E. Прищитоподібної залози
21. **Глюкокортикоїди**
продукуються
ендокриноцитами:
- A. Пучкової зони надниркових залоз
 - B. Сітчастої зони надниркових залоз
 - C. Клубочкової зони надниркових залоз
 - D. Острівцями підшлункової залози
 - E. Прищитоподібної залози
22. **Мінералокортикоїди**
продукуються
ендокриноцитами:
- A. Клубочкової зони надниркових залоз
 - B. Сітчастої зони надниркових залоз
 - C. Пучкової зони надниркових залоз
 - D. Острівців підшлункової залози
 - E. Прищитоподібної залози
23. **Інсулін та глюкагон**
продукуються
ендокриноцитами:
- A. Сітчастої зони надниркових залоз
 - B. Клубочкової зони надниркових залоз
 - C. Острівців підшлункової залози
 - D. Пучкової зони надниркових залоз
 - E. Прищитоподібної залози
24. **Найбільше панкреатичних острівців міститься у:**
- A. Шийці підшлункової залози
 - B. Тілі підшлункової залози
 - C. Головці підшлункової залози
 - D. Хвості підшлункової залози
 - E. Передній поверхні підшлункової залози
25. **Мелатонін і серотонін**
продукуються
ендокриноцитами:
- A. Епіфіза
 - B. Клубочкової зони надниркових залоз
 - C. Сітчастої зони надниркових залоз
 - D. Пучкової зони надниркових залоз
 - E. Прищитоподібної залози
26. **Маса гіпофіза становить:**
- A. 5–6 г
 - B. 0,5–0,6 г
 - C. 50–60 г
 - D. 1–2 г
 - E. 3–4 г
27. **Аденогіпофіз – це:**
- A. Передня частка гіпофіза
 - B. Задня частка гіпофіза
 - C. Верхня частка гіпофіза
 - D. Нижня частка гіпофіза
 - E. Лійка
28. **Пітуїцити – це клітини:**
- A. Задньої частки гіпофіза
 - B. Передньої частки гіпофіза
 - C. Епіфіза
 - D. Мозку надниркової залози
 - E. Підшлункової залози

**КЛЮЧ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ РОЗДІЛУ IV:
АНАТОМІЯ ОРГАНІВ ЕНДОКРИННОГО АПАРАТУ**

1.	D	8.	D	15.	C	22.	A
2.	C	9.	C	16.	C	23.	C
3.	A	10.	D	17.	A	24.	D
4.	A	11.	A	18.	A	25.	A
5.	C	12.	A	19.	D	26.	B
6.	B	13.	C	20.	A	27.	A
7.	B	14.	A	21.	A	28.	A

**ПОЯСНЕННЯ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ РОЗДІЛУ IV.
АНАТОМІЯ ЕНДОКРИННОГО АПАРАТУ**

Завдання 1. Вірна відповідь D. Вони не мають вивідної протоки

Зало́зи внутрішньої секреції або е́ндокри́нні залози (лат. glandulae endocrinae) — залози, які не мають вивідних проток і секретують свою «продукцію» — гормони, безпосередньо в кров. Саме через це їх називають залозами внутрішньої секреції (ендокринні залози). (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 2. Вірна відповідь С. Кіркова речовина наднирника

Класифікація ендокринних залоз за походженням:

Залози ентодермального походження:

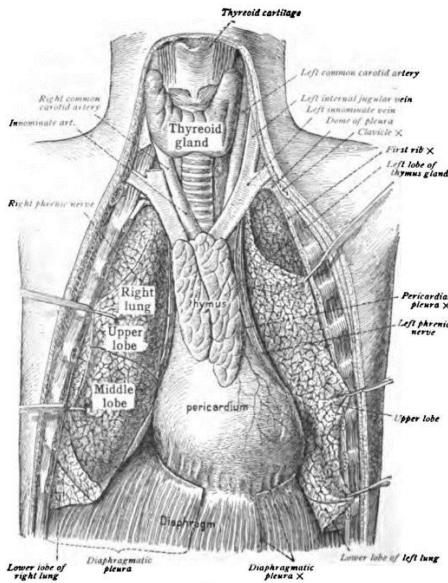
- а) похідні епітелію глотки і зябрових карманів зародка (брахіогенна група): щитоподібна залоза, прищитоподібні залози і загруднинна залоза;
- б) похідні епітелію кишкової трубки: острівці підшлункової залози.

Залози мезодермального походження: кіркова речовина надниркових залоз — інтерреналова система і статеві залози.

Залози ектодермального походження:

- а) похідні проміжного мозку (неврогенна група): задня частка гіпофіза (нейрогіпофіз), епіфіз;
- б) похідні епітелію кишені Ратке: передня частка гіпофіза (аденогіпофіз);

с) похідні симпатичного відділу вегетативної нервової системи: мозкова речовина надниркових залоз і параганглії (хромаффінні тіла). (<https://uk.wikipedia.org>)

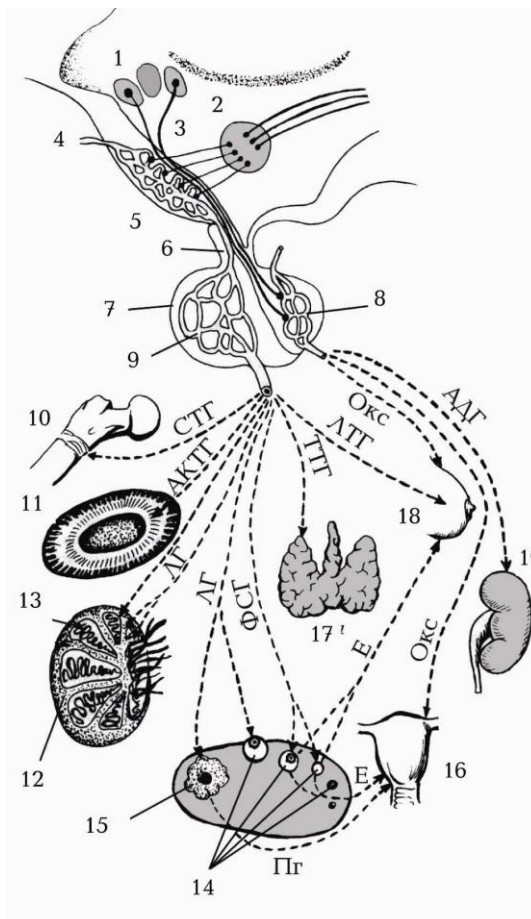

Завдання 3. Вірна відповідь А. Тимус

Тимус розташований у верхній частині грудної клітини, відразу за грудиною (верхнє середовище). Спереду до нього прилежить рукоятка та тіло груднини до рівня IV реберного хряща; ззаду – верхня частина перикарда, що покриває початкові відділи аорти і легеневого ствола, дуга аорти, ліва плечеголовна вена; з боків – медіастинальна плевра. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 4. Вірна відповідь А. Екзофтальм

Гіпертиреозидизм (також гіпертиреоз) — патологічний стан гіперфункції щитоподібної залози, який проявляється в надмірному виробленні тиреоїдних гормонів. Через це можуть виникати різноманітні симптоми, такі як надмірне потовиділення, прискорене серцебиття, аритмії, втрата ваги,

постійне відчуття голоду, екзофтальм, нервозність, швидка втома і тремор. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 5. Вірна відповідь С. Гіпоталамічна ділянка

Гіпоталамус (лат. *hypothalamus*, від грец. *υπό* — «під» і *θάλαμος* – «кімната, камера, відсік, таламус») – невелика ділянка в проміжному мозку, що містить у собі велику кількість груп клітин (понад 30 ядер), які регулюють нейроендокринну діяльність мозку й гомеостаз організму.

Гіпоталамус пов'язаний нервовими шляхами практично з усіма відділами центральної нервової системи, враховуючи кору, гіпокамп, мигдалеподібне тіло, мозочок, стовбур

мозку, спинний мозок. Він є органом гуморальної та нервової регуляції. Разом з гіпофізом гіпоталамус утворює гіпоталамо–гіпофізарну систему, у якій гіпоталамус керує виділенням гормонів гіпофіза, і є центральною сполучною ланкою між нервовою й ендокринною системами.

Гіпоталамус виділяє гормони й нейропептиди, також регулює такі функції, як відчуття голоду й спраги, терморегуляцію організму, статеву поведінку, сон і неспання (циркадні ритми). Дослідження останніх років показують, що гіпоталамус відіграє важливу роль і в регуляції вищих функцій, таких як

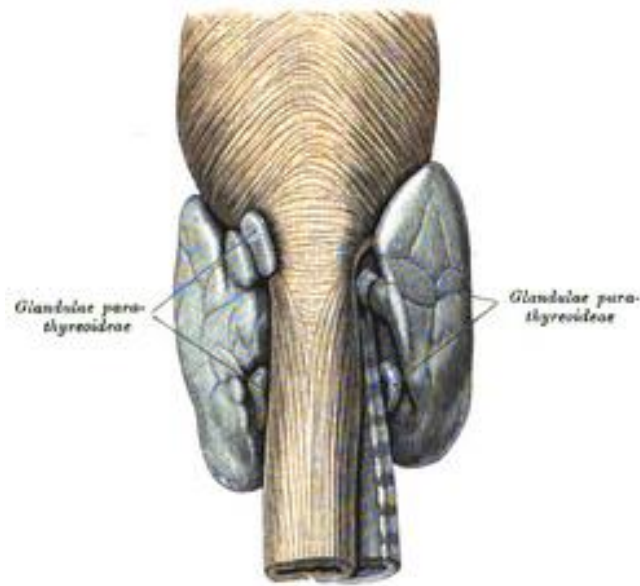
пам'ять і емоційний стан, і тим самим бере участь у формуванні різних аспектів поведінки.

(<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 6. Вірна відповідь В.

У верхній частині трахеї, на рівні перснеподібного хряща гортані

Щитоподібна залоза (лат. *glandula thyroidea*) – непарний орган ендокринної системи, знаходиться в передній ділянці шії на рівні V–VII шийних хребців, попереду

гортані та трахеї.

(<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 7. Вірна відповідь В. Паращитоподібної

Паращитоподібна залоза (лат. *glandula parathyroidea*) – орган ендокринної системи, що регулює кальцій-фосфорний обмін організму. Прищитоподібні залози розташовані на задній поверхні кожного з полюсів щитоподібної залози під спільною сполучнотканинною капсулою. При збільшенні функції визначається слабкість, втрата апетиту, біль у підвелоночкoвій ділянці, диспептичні явища. Об'єктивно відмічають тахікардію. Особливо звертає увагу біль у кістках, який може поступово зростати, супроводжуватись спонтанними переломами. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 8. Вірна відповідь D. Адреналін

Мозкова речовина надниркової залози – частина надниркової залози, що оточена кірковою речовиною та відмежована від останньої сполучнотканинним прошарком.

Клітини мозкової речовини мають округлу або полігональну форму та згруповані навколо капілярних судин. Мозкову речовину формують хромафінні клітини – епінефроцити та норепінефроцити, що синтезують катехоламіни, адреналін та норадреналін, відповідно. Також в мозковій речовини синтезується невелика кількість гормону дофаміну.

Епінефроцити. Клітини характеризуються світлою цитоплазмою, що заповнена секреторними гранулами. Епінефроцити синтезують адреналін (епінефрин).

Норепінефроцити. Клітини характеризуються темною цитоплазмою, синтезують норадреналін (норепінефрин). (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 9. Вірна відповідь С. Кортикостероїди

Кіркова речовина надниркової залози – поверхневий шар паренхіми надниркової залози, що складається з перпендикулярно орієнтованих до поверхні надниркової залози ендокриноцитів. В кірковій речовині синтезуються переважно мінералокортикоїди (наприклад альдостерон, дезоксикортикостерон).

Клітини кіркової речовини характеризуються вираженою ендоплазматичною сіткою, комплексом Гольджі; мітохондрії мають тубулярні кристи. Кіркова речовина поділяється гістологічно на 3 морфофункціональні зони (шари): клубочкову, пучкову, сітчасту. Між цими шарами визначаються малодиференційовані клітини, що беруть участь в регенерації клітин кіркової речовини.

Клубочкова зона кіркової речовини

Клубочкова зона – поверхневий шар кіркової речовини надниркової залози. Клубочкова зона складається з дрібних полігональних клітин, що формують клубочки. В клубочковій зоні синтезується альдостерон, що регулює вміст натрію в організмі завдяки підвищенню реабсорбції натрію в дистальному каналці нефрону.

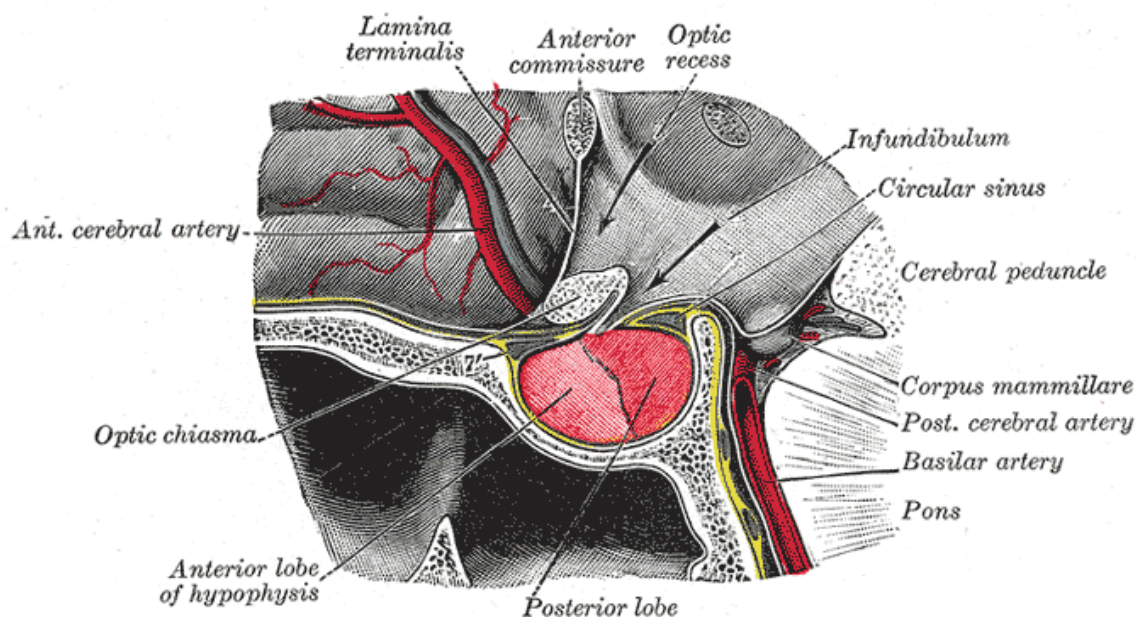
Пучкова зона кіркової речовини

Пучкова зона – середній шар кіркової речовини, що формують великі клітини, розміщені паралельними рядами. Клітини пучкової зони мають кубічну або призматичну форму та світлу або темну цитоплазму. В цій зоні відбувається синтез переважно глюкокортикостероїдів (наприклад 11–деоксикостерон, кортикостерон, кортизол в організмі людини), що беруть участь в регуляції обмінних процесів (обмін вуглеводів, білків, енергетичний обмін). Також синтезуються андрогени – дегідроепіандростерон та андростендіол.

Сітчаста зона кіркової речовини

Сітчаста зона – найглибший шар кіркової речовини полігональної або округлої форми, що формують розгалужені пучки. В цій зоні відбувається синтез таких стероїдних гормонів як дегідроепіандростерон та андростендіол (попередник тестостерону), дегідроепіандростерон–сульфат. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 10. Вірна відповідь D. Гіпофіз

Гіпофіз (лат. hypophysis, синонім — нижній придаток мозку) – залоза внутрішньої секреції, масою всього 0.5–0.6 г, розміщена в головному мозку в гіпофізарній ямці турецького сидла в основі клиноподібної кістки черепа. Гіпофіз відноситься до центральних органів ендокринної системи і до проміжного мозку. (<https://uk.wikipedia.org>).

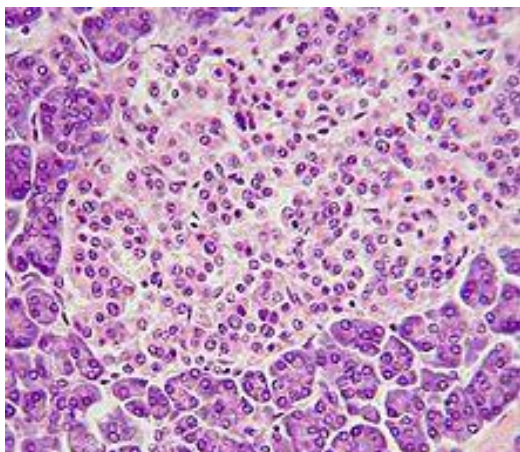
Завдання 11. Вірна відповідь А. Вилочкова залоза

Тімус або заґруднінна залоза (лат. thymus) – належить до центральних залоз імунного захисту, кровотворення, в якому відбувається диференціація Т–лімфоцитів, що потрапляють сюди з током крові з кісткового мозку. Тут виробляються регуляторні пептиди (тимозин, тимулін, тимопоетин), що забезпечують розмноження та дозрівання Т–лімфоцитів у центральних і периферійних органах кровотворення, а також низку біологічних активних речовин: інсуліноподібний фактор, що зменшує рівень глюкози в крові, кальцитоніноподібний фактор, що знижує рівень кальцію в крові, та фактор росту, що забезпечує ріст. (<https://uk.wikipedia.org>).

Завдання 12. Вірна відповідь А. У верхньому середостінні

Див. пояснення до завдання 3.

Завдання 13. Вірна відповідь С. Хвіст

Інсулярний апарат підшлункової залози складається з бета-клітин, які локалізовані переважно по центру так званих острівців Лангерганса. Острівці Лангерганса – скупчення гормон–продукуючих (ендокринних) клітин, переважно в хвості підшлункової залози. Ці острівці займають близько 2% всього об'єму підшлункової залози і відповідають за ендокринну функцію органу. Крім бета-клітин в них

містяться ще альфа–, дельта– і РР–клітини, також секретують гормони. Бета–клітини становлять приблизно 80% всіх клітин в острівцях, а також можуть в малих кількостях перебувати в інших ділянках підшлункової залози. Форма у них кругла або овальна, іноді з невеликими відростками. Ядро досить велике. Середній діаметр однієї клітини становить 100 мкм. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 14. Вірна відповідь А. Інсулін

Названо на честь німецького патологоанатома Пауля Лангерганса (1849-1888), який в 1869 році описав скупчення клітин в підшлунковій залозі.

Склад острівця:

Альфа–клітини становлять до 20 % пулу острівцевих клітин – секретують глюкагон (антагоніст інсуліну).

Бета–клітини становлять 65...80 % пулу острівцевих клітин – секретують інсулін (за допомогою білків–рецепторів проводить глюкозу всередину клітин організму, активізує синтез глікогену в печінці і м'язах, пригнічує глюконеогенез);

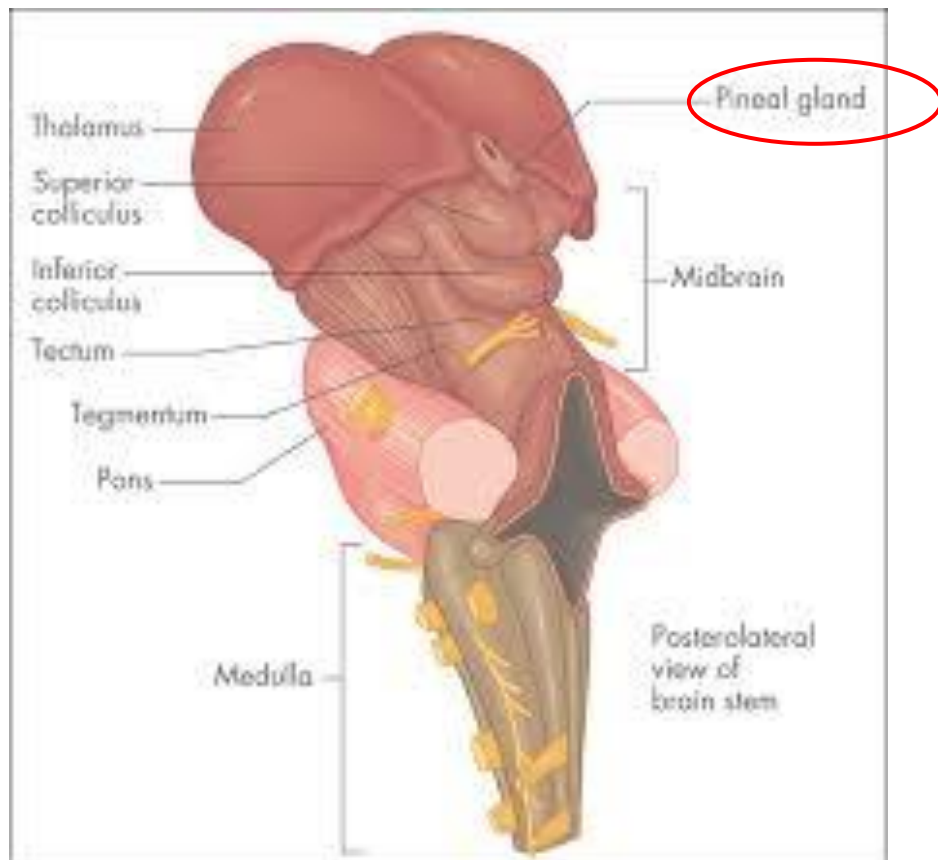
Дельта–клітини становлять 3...10 % пулу острівцевих клітин – секретують соматостатин (пригнічує секрецію багатьох залоз);

РР–клітини становлять 3...5 % пулу острівцевих клітин – секретують панкреатичний поліпептид (пригнічує секрецію підшлункової залози і стимулює секрецію шлункового соку).

Епсилон–клітини становлять <1 % пулу острівцевих клітин – секретують грелін («гормон голоду» – збуджує апетит). (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 15. Вірна відповідь С. Епіфіз

Шишкоподібне тіло (лат. *gladula pinealis*), епіфі́з (*epiphysis* – «наріст»), пінеальна залоза, верхній мозковий придаток – залоза, що розташована у хребетних під покривом голови або в глибині мозку. Функціонує як залоза внутрішньої секреції у деяких тварин як сприймаючий світло орган, активність якої залежить від освітленості (в деяких видів хребетних обидві функції суміщені). (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 16. Вірна відповідь С. Естрогени

Я́єчник (лат. *ovarium*) – жіноча статева залоза ряду тварин (в тому числі людини). У яєчнику відбувається розвиток яйцеклітини, а також утворюються статеві гормони – естрогени та прогестерон. (<https://uk.wikipedia.org>)

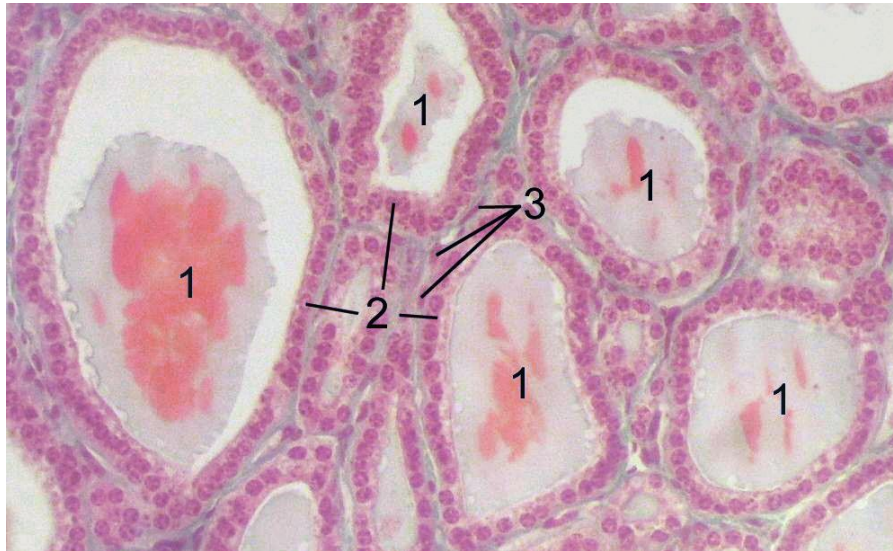
Завдання 17. Вірна відповідь А. Андрогени

Яєчко складається з звивистих сім'яних канальців, в яких розвиваються сперматозоїди. Загальна довжина канальців — близько 70 см. Вони оточені перетинками з сполучної тканини, в яких розташовані скупчення клітин Лейдига. Ці клітини продукують чоловічі статеві гормони — андрогени, зокрема тестостерон. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 18. Вірна відповідь А. Гіпофіз

Соматотропін (соматотропний гормон, СТГ, гормон росту) — гормон, що виробляється аденогіпофізом (передньою долею гіпофізу). СТГ бере участь у регуляції росту, що зумовлено його здатністю посилювати синтез білка в організмі. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 19. Вірна відповідь D. Щитоподібної

Фолікулярна клітина (тиреоцит) – це епітеліальна клітина щитоподібної залози, основна функція якої полягає в синтезі тиреоїдних гормонів тироксину та трийодтироніну. Фолікулярні клітини щитоподібної залози формують фолікул – основну структурно-функціональну одиницю щитоподібної залози. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 20. Вірна відповідь А. Надниркових залоз

Для розвитку цього синдрому потрібний внутрішньоутробний надлишок андрогенів за наявності у плоду каріотипу 46, XX. Надлишок андрогенів може створюватися як самим плодом, так і виникати в материнському організмі.

Перша ситуація розвивається при вірильних формах гіперплазії кори наднирників у плоду (див. вище). Друга виникає внаслідок секреторної дії материнських пухлин – андростером різної локалізації, а також за наявності у матері вродженої дисфункції кори наднирників. (за Н. Владикіной, 2014)

Завдання 21. Вірна відповідь С. Клубочкової зони надниркових залоз

Див. пояснення до завдання 9.

Завдання 22. Вірна відповідь А. Клубочкової зони надниркових залоз

Див. пояснення до завдання 9.

Завдання 23. Вірна відповідь С. Острівців підшлункової залози

Див. пояснення до завдання 14.

Завдання 24. Вірна відповідь D. Хвості підшлункової залози

Див. пояснення до завдання 13.

Завдання 25. Вірна відповідь А. Епіфіза

Епіфіз виробляє в першу чергу серотонін і мелатонін, а також норадреналін, гістамін. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 26. Вірна відповідь В. 0,5–0,6 г

Див. пояснення до завдання 10.

Завдання 27. Вірна відповідь А. Передня частка гіпофіза

Гіпофіз складається з двох великих різних за походженням і структурою часток: передньої – аденогіпофіза (становить 70–80% маси органу) і задньої – нейрогіпофіза. Разом з нейросекреторними ядрами гіпоталамусу гіпофіз утворює гіпоталамо–гіпофізарну систему, що контролює діяльність периферичних ендокринних залоз. (<https://uk.wikipedia.org>)

Завдання 28. Вірна відповідь А. Задньої частки гіпофіза

Пітуїцити розташовані в pars nervosa заднього відділу гіпофіза з вкрапленням немієлінованих аксонів і тіл. Пітуїцити мають неправильну та розгалужену форму, яка нагадує форму іншого типу гліальних клітин: астроцит. (<https://uk.wikipedia.org>)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Анатомія людини : підручник : у 3-х т. Т. 1 / В. Г. Ковешніков, І. І. Бобрик, В. І. Лузін [та ін.] ; за ред. В. Г. Ковешнікова. – 2-ге вид., випр. і доповн. – Львів : Магнолія, 2021. – 324 с.
2. Анатомія людини : підручник : у 3-х т. Т. 2 / В. Г. Ковешніков, І. І. Бобрик, В. І. Лузін [та ін.] ; за ред. В. Г. Ковешнікова. – 2-ге вид., випр. і доповн. – Львів : Магнолія, 2021. – 216 с.
3. Анатомія людини : підручник : у 3-х т. Т. 3 / В. Г. Ковешніков, І. І. Бобрик, В. І. Лузін [та ін.] ; за ред. В. Г. Ковешнікова. – 2-ге вид., випр. і доповн. – Львів : Магнолія, 2021. – 360 с.
4. Анатомія людини : нац. підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації : у 3 т. Т. 1 / А. С. Головацький [та ін.]. – Вид. 8-ме, доопрац. – Вінниця : Нова книга, 2019. – 368 с.
5. Анатомія людини : нац. підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації : у 3 т. Т. 2 / А. С. Головацький [та ін.]. – Вид. 7-ме, доопрац. – Вінниця : Нова книга, 2019 – 456 с.
6. Анатомія людини : нац. підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації : у 3 т. Т. 3 / А. С. Головацький [та ін.]. – Вид. 6-е, доопрац. – Вінниця : Нова книга, 2019 – 376 с.
7. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / В. Г. Черкасов [та ін.] ; за ред. В. Г. Черкасова. – Вінниця : Нова книга, 2018. – 392 с.
8. Павлюк Н. І. Практикум з анатомії людини : навч. посіб. для студентів / Н. І. Павлюк. – 2-ге вид. – Київ : ВСВ Медицина, 2019. – 216 с.
9. Черкасов В. Г. Анатомія людини : навч. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / В. Г. Черкасов, С. Ю. Кравчук. – Вінниця : Нова книга, 2018. – 640 с.

Додаткова:

1. Неттер Ф. Атлас анатомії людини : пер. з англ. / Ф. Неттер ; за ред. Ю. Б. Чайковського. – Львів : Наутілус, 2009. – 616 с.
2. Тестові завдання для поточного контролю початкового рівня знань студентів медичного факультету з дисципліни «Анатомія людини / Л. Р. Матешук–Вацеба, І. В. Вільхова, А. М. Бекесевич та ін. – Львів, 2017. – 230 с.
3. Пількевич Н.Б. Анатомія, фізіологія та біохімія печінки : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів / Н.Б. Пількевич, В.М. Раздайбедін, Боярчук О.Д. – Луганськ: Альма-матер, 2007. – 55 с.

4. Закладка, розвиток, прорізування зубів / В. К. Сирцов, О. Н. Сулаєва, Г. А. Зідрашко та ін. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2015. – 51с.
5. Свиридов О. І. Анатомія людини : підручник / О. І. Свиридов; за ред. І.І. Бобрика. – Київ : Вища шк., 2000. – 399 с.
6. Сак Н.Н., Сак А.Є. І. Анатомія рухового апарата і спортивна морфологія. Навчальний посібник. Харків : ХДАФК. 2009. – с.128.
7. Сак Н.Н., Сак А.Є. Основи анатомії рухового апарату і спортивної морфології. Навчальний посібник. Харків : ХДАФК. 2010. – с.148.
8. Чижик В.В. Спортивна морфологія: Навч.посіб. для студ./ В. В. Чижик, О.П. Запорожець. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2009. – 208 с.
9. Шапаренко П.П. Анатомія людини: У 2 томах / П. П. Шапаренко, Л. П. Смольський. –К.: Здоров'я, 2003. –Т. 1. – 376 с.
10. Мартіні Ф. Анатомічний атлас людини = Martini's Atlas of the Human Body : атлас / Ф. Мартіні ; перекл. з англ. В.Г. Черкасов. – Київ : ВСВ "Медицина", 2011. – 128 с.
11. Feneis H. Pocket Atlas of Human Anatomy / H. Feneis. – 4th edition. – New York : Thieme Stuttgart, 2000. – 509 p.
12. Gray's anatomy for students : R. L. Drake [et al.]. – 1st south Asia ed. – India : Elsevier, 2017. – 1264 p.
13. Матешук–Вацеба, Леся. Нормальна анатомія : навч.–метод. посіб. / Леся Матешук–Вацеба ; Львів. нац. мед. ун–т ім. Данила Галицького, Наук. т–во ім. Шевченка. – 2–ге вид. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 4321 с.
14. Бобрик І.І., Черкасов В.Г. Особливості функціональної анатомії дитячого віку.– Київ: НМУ, 2002.– 116с.

Електронні ресурси

1. Анатомія людини: інформаційно–освітній портал. – Режим доступу: <https://anatomia.org.ua>
2. Анатом. – Режим доступу: <https://anatom.ua>
3. Анатомія людини / КВНЗ «Новгород–Волинський медичний коледж» // Wiki. – Режим доступу : https://wiki.nvmk.org.ua/index.php/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%8F_%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8

Навчальне видання

Волошин Микола Анатолійович
Григор'єва Олена Анатоліївна
Світлицький Андрій Олександрович
Апт Ольга Анатоліївна
Тітієвська Тетяна Василівна
Матвейшина Тетяна Миколаївна

АНАТОМІЯ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ.
СЕЧОВА, СТАТЕВА ТА ЕНДОКРИННА СИСТЕМА

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

для підготовки до підсумкового контролю з дисципліни
студентів I курсу медичних факультетів спеціальності
224 «Технології медичної діагностики та лікування»

Редактор І.Г. Шишко
Технічний редактор М.І. Синюгін

Підписано до друку 07.03.2023.
Папір офсетний. Друк - ризограф.
Умов. друк. арк. 3,3
Наклад 100 прим. Зам. № 9685
Оригінал-макет виконаний в ЦВЗ ЗДМУ
69035, г. Запоріжжя, пр-т Маяковського 26,

Видавництво ЗДМУ
69035, Запоріжжя, пр. Маяковського, 26